

OTOMOTİV SANAYİİ DERNEĞİ
AUTOMOTIVE MANUFACTURERS ASSOCIATION

OTOMOTİV SANAYİİ

2016 YILI KÜRESEL DEĞERLENDİRME RAPORU

Mayıs 2017

İÇİNDEKİLER

1. 2016 Yılıının Küresel ve Türkiye Ekonomik Değerlendirmesi ve 2017 Yılına Ait Beklentiler
2. Dünyada Otomotiv Sanayii
3. Türkiye’de Otomotiv Sanayii
4. Otomotiv Sanayi 2016 Yılı Genel Değerlendirmesi ve Gelecek Beklentileri

1. 2016 Yılıının Küresel ve Türkiye Ekonomik Değerlendirmesi ve 2017 Yılına Ait Beklentiler

Dünya

Küresel ekonomi açısından 2016, petrol ve emtia fiyatlarındaki düşük seyir, gelişmekte olan ekonomilerde yaşanan sıkıntılar ve küresel ticaretteki zayıflamanın etkisiyle, küresel krizden sonraki en düşük büyümenin gerçekleştiği zorlu bir yıl olarak geride kalmış oldu.

2017’de petrol ve emtia fiyatları tekrar artış eğilimine girdi. Geçtiğimiz sene sıkıntı çeken petrol ve emtia ihracatçısı ülkelerin bu sene ekonomilerinde toparlanma yaşanması bekleniyor. Böylelikle, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere küresel büyümenin yukarıya çıkacağı öngörülüyor.

Küresel piyasalar dünya ekonomisinin 2017’nin 2016’ya kıyasla daha iyi bir yıl olacağı konusunda hemfikir. Bu fikrin arkasında ise yükselişe geçen petrol ve emtia fiyatları ile birlikte petrol ihracatçısı ülkelerin ekonomilerinin toparlanacak olması ve küresel ticaretin 2 yıllık gerilemenin ardından tekrar yükselişe geçeceği beklentileri yatıyor. IMF, OECD ve Dünya Bankası gibi kuruluşların hepsinde 2017 yılında küresel büyümenin 2016’ya kıyasla 0,3-0,4 puan civarında daha yüksek olacağı öngörülüyor.

2017 için küresel piyasalarda görülen en önemli risk unsuru ise Trump’ın politikaları. Trump’ın inşaat ve altyapı yatırımlarına yöneleceği beklentisiyle 2017’de daha agresif bir şekilde büyümesi beklenen ABD’de faiz artırımları beklendiği şekilde 3 defa gerçekleşebilir. Bu, teorik olarak doların 2017’de daha da güçlenebileceği ihtimalini gündeme getiriyor. Ayrıca, Trump’ın başta Çin ve Meksika’ya uygulamayı planladığı korumacı önlemler de dünya ticareti açısından önemli bir risk unsuru.

Türkiye

Türkiye ekonomisi 2016’nın ilk yarısında oldukça başarılı bir performans sergilerken, yılın ikinci yarısında yaşanan gelişmeler bu başarılı performans üzerinde baskı oluşturdu. 2016’nın ilk yarısında petrol ve emtia fiyatlarının bir önceki yıla göre düşük seyri cari açığa ve enflasyonda pozitif etki yaratırken, aynı dönemde gerçekleşen %4,5’lik büyüme ile Türkiye, dünyada en hızlı büyüyen ülkeler arasında yer almıştı. Ancak, yıl genelinde ülkede yaşanan terör saldırıları, darbe girişimi ve Rusya ile yaşanan siyasi kriz neticesinde Türkiye’ye gelen turist sayısında ciddi düşüşlerin yaşanması ve bu ülkeye ihracatın azalması, Türkiye ekonomisini hem büyüme hem de cari açık açısından olumsuz etkiledi. Bayram tatillerinin de uzun süreli olması sanayi üretiminin gerilemesine yol açtı ve 27 çeyrektir üst üste süren büyüme performansı sona ererek, Türkiye ekonomisi 2016 yılının üçüncü çeyreğinde %1,8 küçüldü.

TÜİK, üçüncü çeyrek büyüme rakamlarını açıklarken GSYİH hesaplamaları üzerinde uzun süredir çalıştığı ESA-2010 sistemine göre revize çalışmalarını da duyurdu. Açıklanan yeni büyüme serilerinde yatırımların ve inşaatın payı artarken, geçmiş hesaplamalarda GSYİH verisine dahil edilemeyen alanların da eklenmesi sebebiyle Türkiye’nin geçmiş döneme ilişkin GSYİH büyüklükleri ve büyüme oranları artış göstermiş oldu. Böylelikle, Türkiye’nin 2010-2015 dönemi ortalama büyüme oranı %5,2’den %7,4’e yükselirken, 2015 yılında kişi başına düşen gelir ise 9.257 dolardan 11.014 dolara yükseldi.

Türkiye ekonomisi 2016’nın son çeyreğinde ise yüzde 3,5 ile beklentilerin üzerinde büyüme kaydetti. Dördüncü çeyrekte GSYİH’nin önemli bir kısmını oluşturan tüketim kaleminin yüzde 5,7 büyümesi, büyümeyi yukarı çeken en önemli unsur oldu. Böylelikle, yıllık bazda Türkiye ekonomisi 2016’da yüzde 2,9 büyüme kaydetmiş oldu.

Türkiye ekonomisi açısından 2016 yılında gerek Rusya ve Irak ile yaşanan krizler gerek ülke içinde yaşanan terör olayları ve Suriye'ye yapılan müdahale gerekse darbe girişimi, büyüme üzerinde negatif etki oluşturdu. Ancak bütün bunlara rağmen Türkiye ekonomisi birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeden daha iyi bir büyüme performansı sergilemiş oldu. AB ülkeleri ile kıyaslama yapıldığında, Türkiye ekonomisi 2016 yılında 20 AB üyesi ülkeden daha hızlı büyüme yakaladı.

Merkez Bankası'nın (TCMB) rezervleri şimdiye kadarki en yüksek düzeyi olan 136 milyar dolara Aralık 2013'te ulaşmıştı. Sonraki süreçte doların dünya genelinde değer kazanmaya başlaması ile birlikte, Türkiye'den sermaye çıkışı yaşanmasının etkisiyle rezervler kademeli olarak düşüşe geçmiş, ancak 2016 başından bu yana artış eğilimine girmişti. Geçtiğimiz 1 yıl boyunca toplam rezervler bir önceki yılın aynı ayına göre 1,8 milyar dolar azalmış oldu. Bu dönemde altın rezervi 3,1 milyar dolar azalırken, brüt döviz rezervi 1,3 milyar dolar arttı. TCMB, Kasım ayında döviz kurlarında yaşanan sert yükselişlerin etkisiyle 2014 yılı başından bu yana ilk defa faiz artırımına gitti.

2014 ve 2015'te yüksek seviyelerde seyreden enflasyon, 2016'nın başında düşüş eğilimine girmişti. Ancak, Haziran ayından itibaren gıda fiyatlarının yükselmesiyle birlikte enflasyon tekrar yukarıya çıkarken, sonraki dönemde yine gıda fiyatlarındaki gerilemenin etkisiyle tekrar düşüş eğilimine girdi.

2016 başında, düşük petrol fiyatları sebebiyle cari açığın yılsonunda düşeceği ve dolarda ciddi bir artış olmayacağı varsayımıyla birlikte cari açık / GSYİH oranının da düşeceği beklentisi hakimdi. Ancak, yıl içinde yaşanan terör olaylarının etkisiyle turizmde yaşanan kayıplar cari açık üzerinde negatif baskı oluşturdu. İlk 10 ayda sadece turizm gelirlerindeki kayıp 7,4 milyar dolar oldu. Bunun yanında petrol fiyatlarındaki düşük seyirden kaynaklı baz etkisi de Eylül ayından itibaren sona erdi ve Aralık ayında negatife döndü. Yani petrol fiyatları artık uzun bir süre bir önceki yılın üzerinde seyredecek. Bu da cari açığın önümüzdeki dönemde artmaya devam edeceği anlamına geliyor.

Türkiye'de yaşanan terör olayları ve Rusya ile yaşanan kriz sebebiyle yılbaşında yapılan turizm sektöründeki daralma tahminleri maalesef gerçeğe dönüştü. İlk 11 ayda Türkiye'ye gelen turist sayısı %30,9 geriledi. Gelen turist sayısı 10,7 milyon kişi azalarak 24 milyona düştü.

2016 yılında ihracat, %0,8 azalarak 142,6 milyar dolara geriledi. İthalattaki daralma ise ihracattan daha fazla oldu. 2016'da ithalat %4,2 azaldı ve 198,6 milyar dolar oldu. İthalattaki gerilemenin ihracattan fazla olmasıyla birlikte dış ticaret açığı da gerilemiş oldu. Bu dönemde dış ticaret açığı %11,7 düşerek 56 milyar dolara indi. Böylelikle, 2015 yılında %69,4 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı da 2,4 puan yükselerek %71,8 oldu. Geçtiğimiz sene ihracatın ve ithalatın daralmasında petrol ve emtia fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle birim fiyatların gerilemesi etkili oldu. İhracatın kg başına değeri 2015 yılında 1,44 dolar iken, 2016'da 1,37 dolara düştü. Yine ithalat fiyatları da özellikle petrol fiyatlarındaki düşük seyirden ötürü ciddi oranda geriledi. Bu faktör, petrol ithalatçısı bir ülke olan Türkiye'nin dış ticaret açığındaki gerilemede en büyük rolü oynamış oldu.

2017 yılı da içinde bulunduğumuz konjonktür gereği önemli riskleri barındırıyor. Kuzey Kore ve ABD arasındaki gerilim, Trump'ın korumacı ve içe dönük politikaları, Brexit süreci, Suriye'deki gelişmeler hem dünya ekonomileri açısından hem de Türkiye ekonomisi açısından belirsizlikler içeriyor.

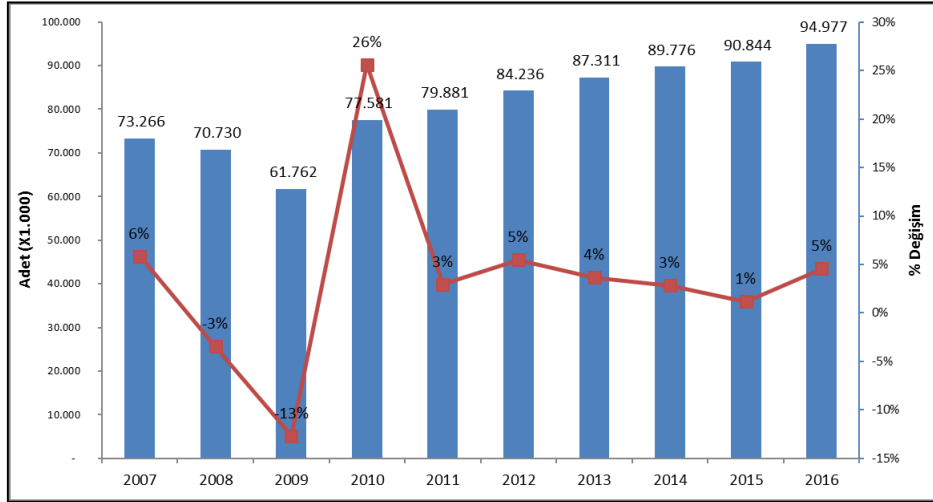
(Kaynak: KPMG Bakış, Türkiye ve Dünya Ekonomisinde Makro Gelişmeler, Ocak 2017 Sayı 5 & Mayıs 2017 Sayı 6)

2. Dünyada Otomotiv Sanayii

2.1. Üretim

OICA verilerine göre küresel üretim 2016 yılında bir önceki yıla göre yüzde 5 oranında artarak 94 milyon 977 bin adede ulaştı.

Dünya Otomotiv Üretimi 2007-2016

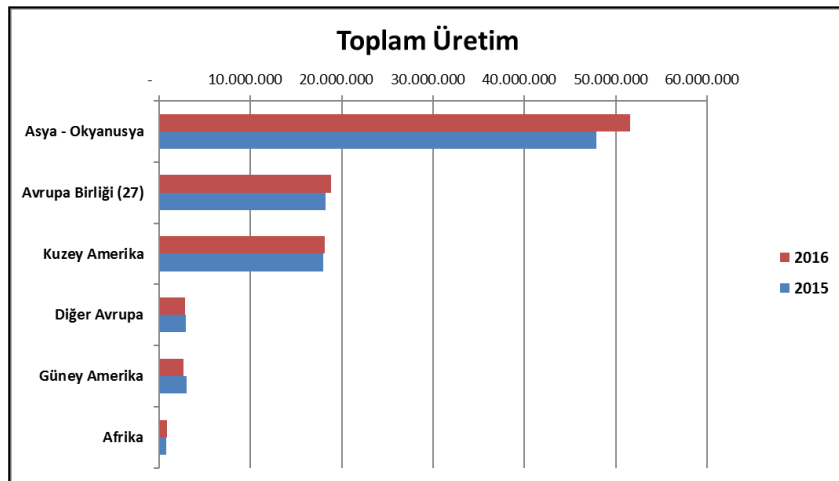
Kaynak: OICA

2016 yılında dünyada otomotiv üretiminin yarısından fazlası (yüzde 54) Asya-Okyanusya bölgesinde yapıldı. Bölgede otomotiv üretimi 2015 yılına oranla yüzde 8 oranında arttı ve 51 milyon 521 bin adet düzeyinde gerçekleşti.

Bölge bazında Asya-Okyanusya'dan sonra en büyük üreticiler, yüzde 20'lik pay ile Avrupa Birliği (27) ve yüzde 19'luk pay ile Kuzey Amerika bölgeleri oldu. Geçen yıla oranla sırasıyla yüzde 3 ve yüzde 1 oranlarında artış gösteren bu bölgeler, küresel üretimden daha düşük bir büyüme oranı gösterdi.

2016 yılında otomotiv üretiminde düşüş yaşayan bölgeler ise Diğer Avrupa ve Güney Amerika bölgeleri oldu. Geçen seneye göre yüzde 1 azalışla 2 milyon 890 bin adet üretim yapan Diğer Avrupa ve yüzde 11 azalışla 2 milyon 688 bin adet üretim yapan Güney Amerika, dünya üretim sıralamasında 4. ve 5. bölgeler oldu. 2016 yılında 902 bin otomotiv üretimi yapan Afrika'da ise geçen seneye göre yüzde 8 artış gerçekleşti.

Bölgeler Bazında Dünya Otomotiv Üretimi 2016/2015

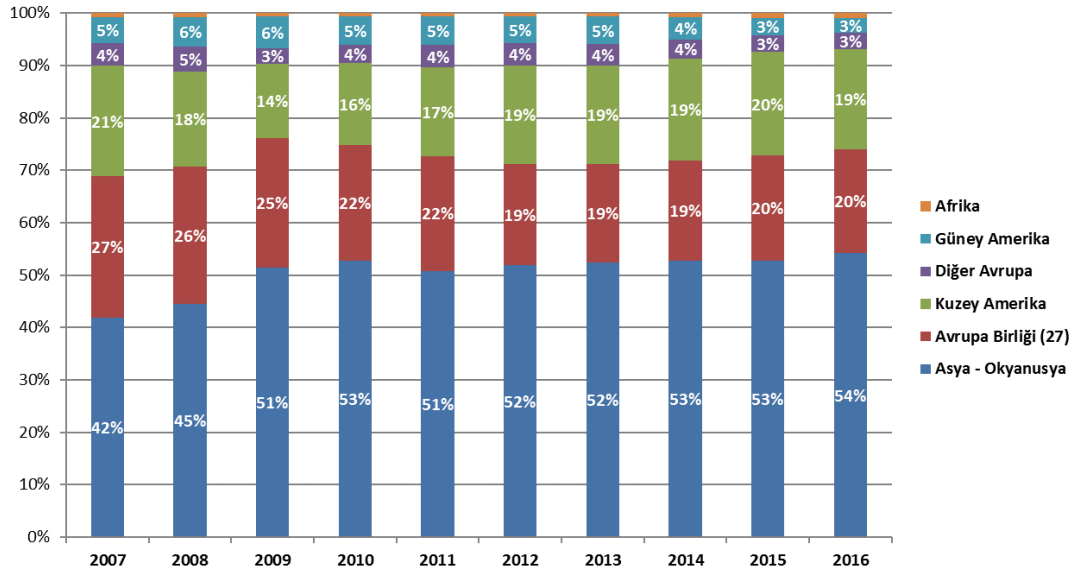

Bölge	Toplam Üretim		
	2015	2016	Değişim 16/15
Asya - Okyanusya	47.878.892	51.521.214	8%
Avrupa Birliği (27)	18.254.326	18.809.265	3%
Kuzey Amerika	17.954.513	18.165.870	1%
Diğer Avrupa	2.912.691	2.890.324	-1%
Güney Amerika	3.008.226	2.688.268	-11%
Afrika	835.291	901.628	8%
Toplam	90.843.939	94.976.569	5%

Kaynak: OICA

Son 10 yılın bölgeler bazında küresel üretim paylarına baktığımızda 2007 yılından bu yana Asya-Okyanusya bölgesinin payını 12 puan artırdığını; Avrupa Birliği (27)'nin 7, Kuzey Amerika'nın 2, Diğer Avrupa'nın 1 ve Güney Amerika'nın paylarını 2 puan azalttığını görmekteyiz. Küresel üretim payını artıran tek bölge olan Asya-Okyanusya bölgesi, dünyada en önemli ve büyük üretim üssü konumundadır.

Bölgeler Bazında Dünya Otomotiv Üretimi 2007-2016

Kaynak: OICA

Dünyada otomobil üretimi 2016 yılında geçen seneye göre yüzde 5 oranında artarak 72 milyon 105 bin adet olarak gerçekleşti. Bölge bazında otomobil üretiminde düşüş yaşayan bölgeler Güney Amerika (yüzde 12) ve Kuzey Amerika (yüzde 4) oldu.

Bölge	Otomobil Üretimi		
	2015	2016	Değişim 16/15
Asya - Okyanusya	40.111.099	43.663.896	9%
Avrupa Birliği (27)	16.324.423	16.786.957	3%
Kuzey Amerika	7.019.427	6.729.582	-4%
Diğer Avrupa	2.169.946	2.164.911	0%
Güney Amerika	2.375.112	2.086.404	-12%
Afrika	604.130	673.685	12%
Toplam	68.604.137	72.105.435	5%

Kaynak: OICA

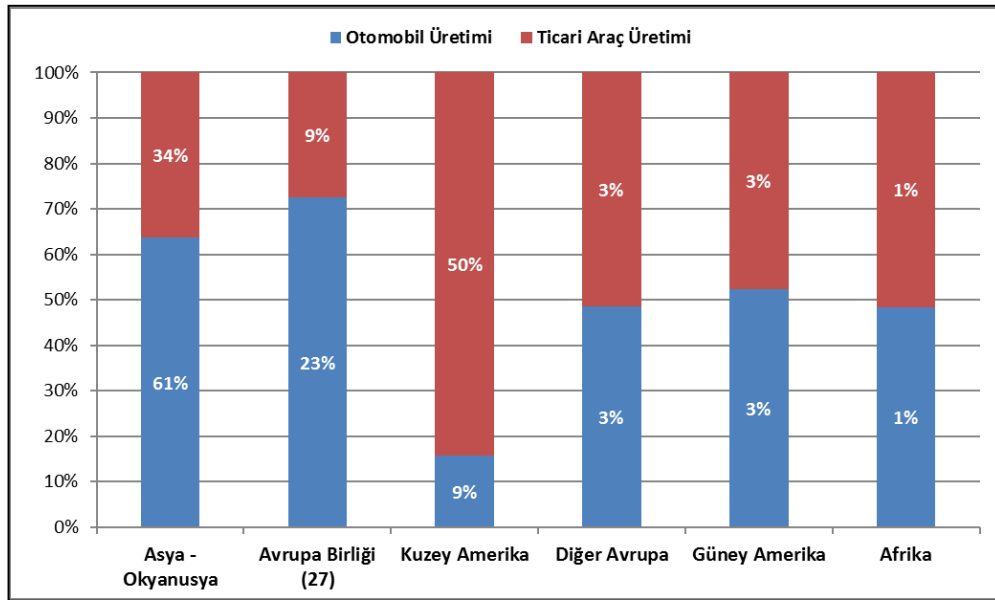
Dünyada ticari araç üretimi de 2016 yılında geçen seneye göre yüzde 3 oranında artarak 22 milyon 871 bin adet olarak gerçekleşti. Bölge bazında ticari araç üretiminde en fazla düşüş yaşayan bölge, yüzde 5 ile Güney Amerika oldu.

Bölge	Ticari Araç Üretimi		
	2015	2016	Değişim 16/15
Kuzey Amerika	10.935.086	11.436.288	5%
Asya - Okyanusya	7.767.793	7.857.318	1%
Avrupa Birliği (27)	1.929.903	2.022.308	5%
Diğer Avrupa	742.745	725.413	-2%
Güney Amerika	633.114	601.864	-5%
Afrika	231.161	227.943	-1%
Toplam	22.239.802	22.871.134	3%

Kaynak: OICA

Otomobil ve toplam otomotiv üretimi bölgesel sıralamasında ilk sırada Asya-Okyanusya bölgesinin yer almasına rağmen, ticari araç üretimi sıralamasında ilk sırada Kuzey Amerika bölgesi yer alıyor.

Bölgeler Bazında Dünya Otomotiv Üretimi 2016

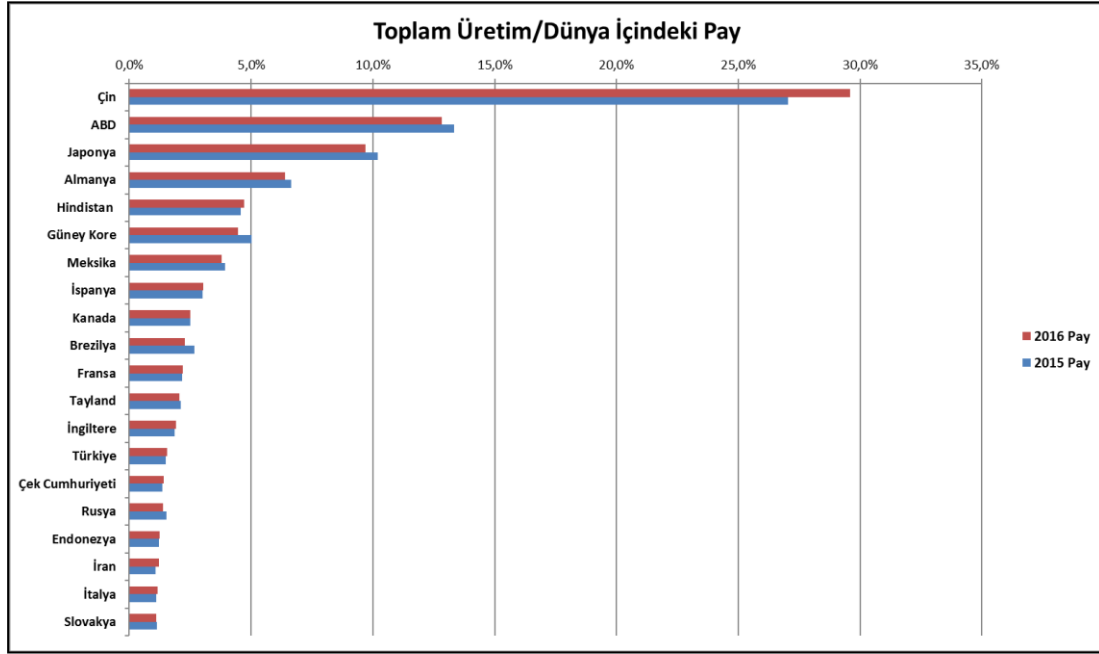
Kaynak: OICA

2016 yılı otomotiv üretimi sıralamasında 28 milyon 119 bin adet üretim ile ilk sırada Çin yer alıyor. Küresel üretimin yüzde 30'unu gerçekleştiren Çin otomotiv üretimi geçen yıla göre yüzde 14 arttı. İkinci sırada yer alan ABD otomotiv üretimi geçen yıla göre yüzde 1 artarak 12 milyon 198 bin olarak gerçekleşti ve geçen yıla göre küresel üretim içindeki payı düştü. Geçen yıla göre küresel üretim içindeki payı düşen diğer ülke olan Japonya'da ise otomotiv üretimi yüzde 1 geriledi.

2015 yılına göre dünya üretim sıralamasında Rusya'yı geride bırakarak 1 basamak yükselen Türkiye, toplam otomotiv üretiminde 14. sıraya yükseldi. Avrupa Birliği içerisinde ise 5. sıradaki yerini korudu.

İlk 20 ülkenin 2016/2015 yılı yüzdesel üretim değişimleri sıralamasında, yüzde 19 artış gösteren İran birinci, yüzde 14'lük artış gösteren Çin ikinci, yüzde 9 artış gösteren Türkiye ve İtalya üçüncü sırada yer aldı.

Ülkeler Bazında Dünya Otomotiv Üretimi 2016/2015

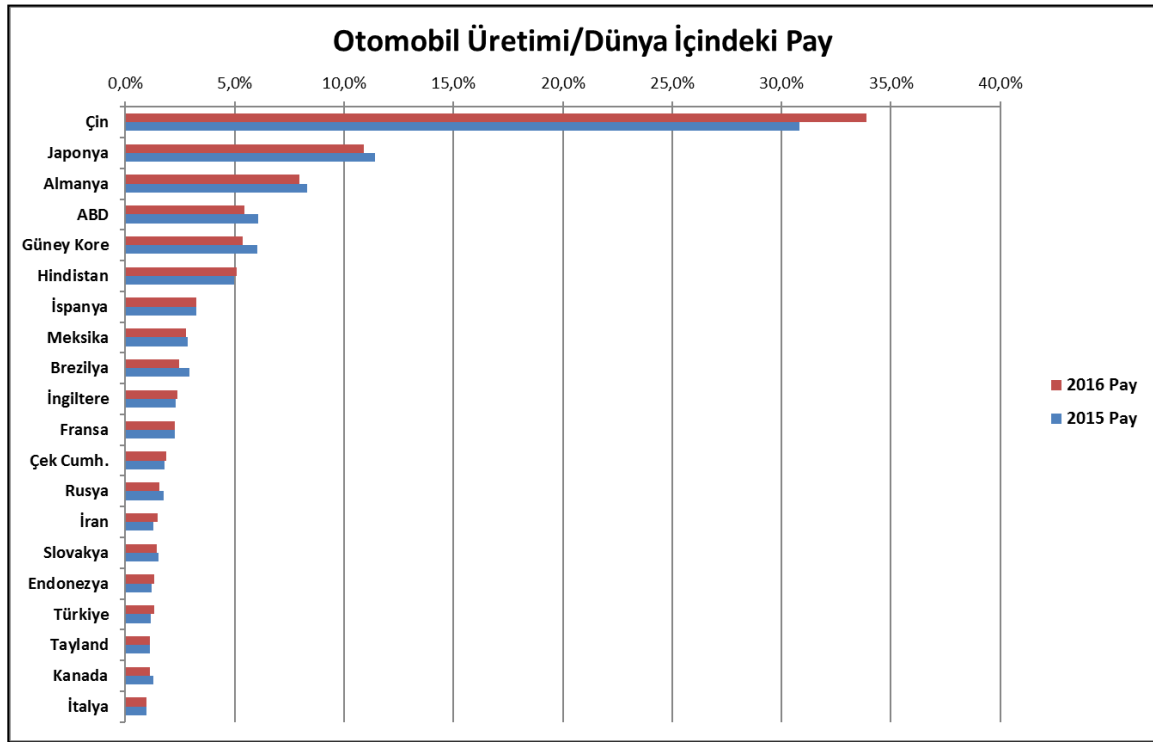

Dünya	2015	2016	AB	2015	2016	Ülke	Toplam Üretim		
							2015	2016	Değişim 16/15
1	1					Çin	24.567.250	28.118.794	14%
2	2					ABD	12.105.988	12.198.137	1%
3	3					Japonya	9.278.238	9.204.590	-1%
4	4	1	1			Almanya	6.033.364	6.062.562	0%
6	5					Hindistan	4.160.585	4.488.965	8%
5	6					Güney Kore	4.555.957	4.228.509	-7%
7	7					Meksika	3.565.218	3.597.462	1%
8	8	2	2			İspanya	2.733.201	2.885.922	6%
10	9					Kanada	2.283.307	2.370.271	4%
9	10					Brezilya	2.429.421	2.156.356	-11%
11	11	3	3			Fransa	1.972.000	2.082.000	6%
12	12					Tayland	1.909.398	1.944.417	2%
13	13	4	4			İngiltere	1.682.156	1.816.622	8%
15	14	5	5			Türkiye	1.358.796	1.485.927	9%
16	15	6	6			Çek Cumhuriyeti	1.246.533	1.349.896	8%
14	16					Rusya	1.378.246	1.303.989	-5%
17	17					Endonezya	1.098.780	1.177.389	7%
20	18					İran	982.337	1.164.710	19%
19	19	8	7			İtalya	1.014.223	1.103.516	9%
18	20	7	8			Slovakya	1.038.503	1.040.000	0%

Kaynak: OICA

2016 yılı otomobil üretimi sıralamasında 24 milyon 421 bin adet üretim ile ilk sırada yer alan Çin'i, 7 milyon 874 bin adet otomobil üretimi ile Japonya takip ediyor.

2015 yılına göre dünya otomobil üretim sıralamasında Kanada'yı geride bırakarak sıralamada 1 basamak yükselen Türkiye, otomobil üretiminde 17. sıraya yükseldi ve yüzde 20'lik artış kaydetti.

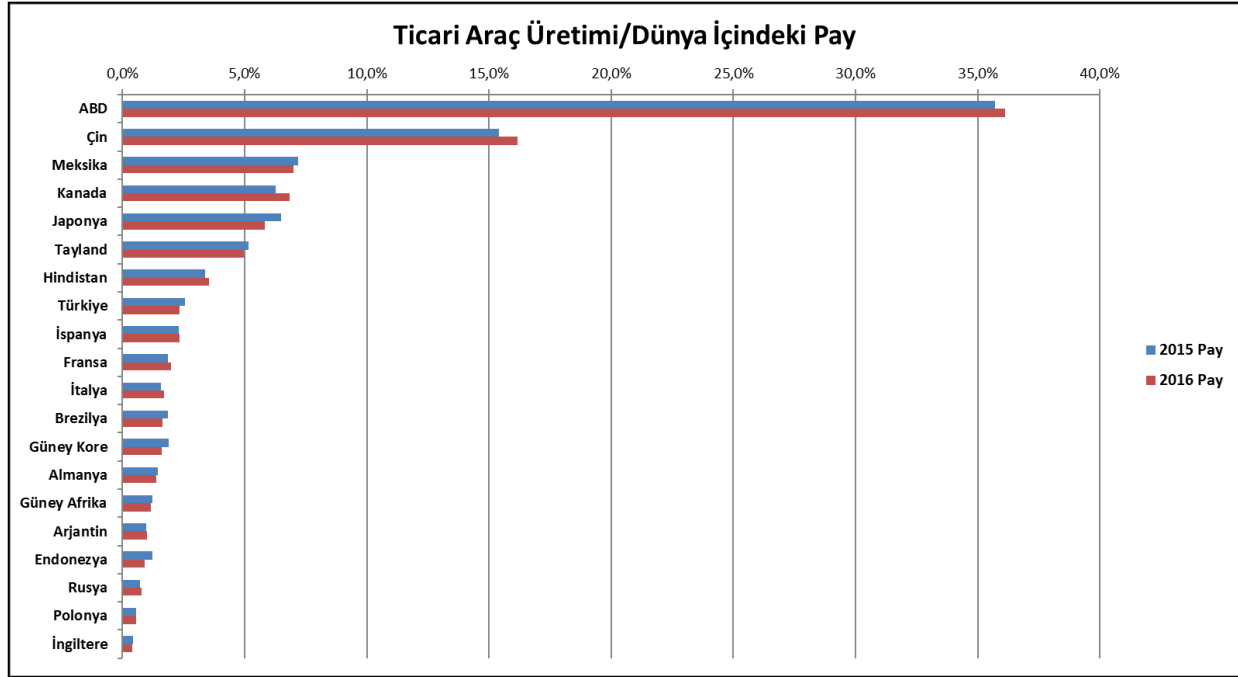

Dünya		AB		Ülke	Otomobil Üretimi		
2015	2016	2015	2016		2015	2016	Değişim 16/15
1	1			Çin	21.143.351	24.420.744	16%
2	2			Japonya	7.830.722	7.873.886	1%
3	3	1	1	Almanya	5.708.138	5.746.808	1%
4	4			ABD	4.162.808	3.934.357	-5%
5	5			Güney Kore	4.135.108	3.859.991	-7%
6	6			Hindistan	3.408.849	3.677.605	8%
7	7	2	2	İspanya	2.218.980	2.354.117	6%
9	8			Meksika	1.968.054	1.993.168	1%
8	9			Brezilya	2.017.639	1.778.464	-12%
10	10	3	3	İngiltere	1.587.677	1.722.698	9%
11	11	4	4	Fransa	1.555.000	1.626.000	5%
12	12	5	5	Çek Cumh.	1.241.166	1.344.182	8%
13	13			Rusya	1.216.093	1.124.774	-8%
16	14			İran	884.866	1.074.000	21%
14	15	6	6	Slovakya	1.038.503	1.040.000	0%
17	16			Endonezya	824.445	968.101	17%
18	17	7	7	Türkiye	791.027	950.888	20%
19	18			Tayland	760.688	805.033	6%
15	19			Kanada	888.565	802.057	-10%
20	20	8	8	İtalya	663.139	713.182	8%

Kaynak: OICA

2016 yılı ticari araç üretimi sıralamasında 8 milyon 264 bin adet üretim ile ABD ilk sırada yer alıyor. Bu ülkeyi 3 milyon 698 bin adet ticari araç üretimi gerçekleştiren Çin takip ediyor.

2015 yılına oranla dünya ticari araç üretim sıralamasında 8. sıradaki yerini koruyan Türkiye, Avrupa Birliği içerisinde de liderlik konumunu sürdürüyor.

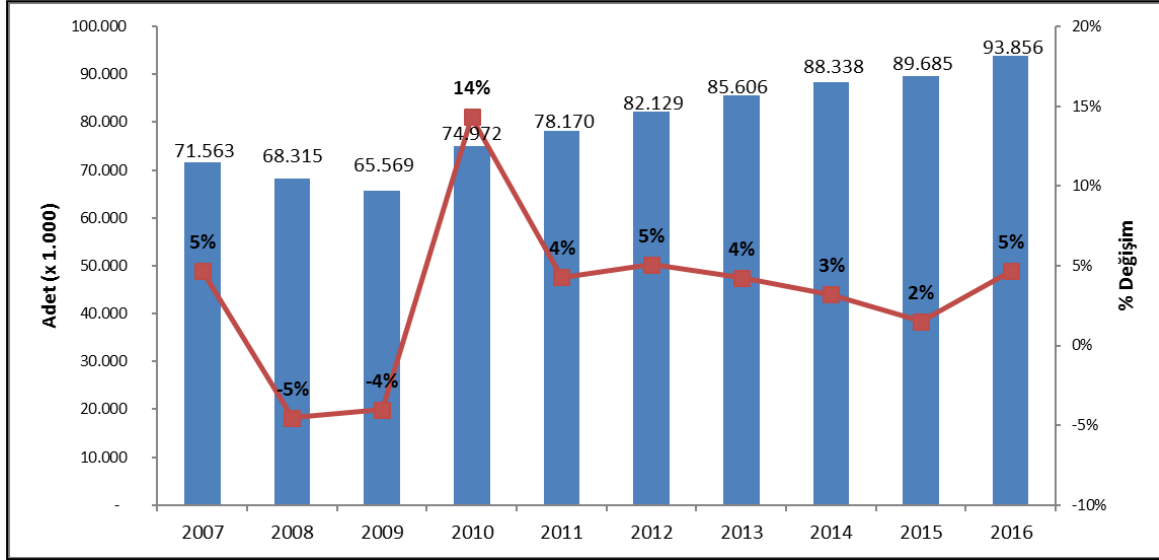
Dünya	2015	2016	AB	2015	2016	Ülke	Ticari Araç Üretimi		
							2015	2016	Değişim 16/15
1	1					ABD	7.943.180	8.263.780	4%
2	2					Çin	3.423.899	3.698.050	8%
3	3					Meksika	1.597.164	1.604.294	0%
5	4					Kanada	1.394.742	1.568.214	12%
4	5					Japonya	1.447.516	1.330.704	-8%
6	6					Tayland	1.148.710	1.139.384	-1%
7	7					Hindistan	751.736	811.360	8%
8	8		1	1		Türkiye	567.769	535.039	-6%
9	9		2	2		İspanya	514.221	531.805	3%
11	10		3	3		Fransa	417.000	456.000	9%
13	11		4	4		İtalya	351.084	390.334	11%
12	12					Brezilya	411.782	377.892	-8%
10	13					Güney Kore	420.849	368.518	-12%
14	14		5	5		Almanya	325.226	315.754	-3%
15	15					Güney Afrika	274.633	263.465	-4%
17	16					Arjantin	217.901	231.461	6%
16	17					Endonezya	274.335	209.288	-24%
18	18					Rusya	162.153	179.215	11%
19	19		6	6		Polonya	125.992	127.237	1%
20	20		7	7		İngiltere	94.479	93.924	-1%

Kaynak: OICA

2.2 Pazar

OICA verilerine göre küresel pazar 2016 yılında geçen yıla göre yüzde 5 oranında artarak 93 milyon 856 bin adede ulaştı.

Dünya Otomotiv Pazarı 2007-2017

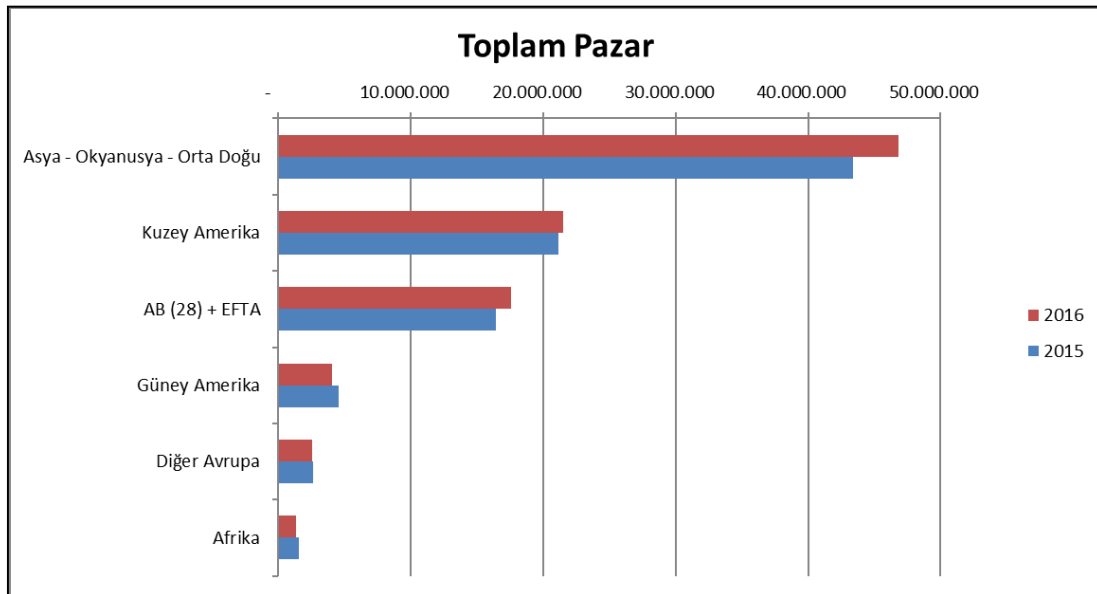
Kaynak: OICA

2016 yılında gerçekleşen otomotiv satışlarının yarısı (yüzde 50) Asya-Okyanusya-Orta Doğu bölgesinde yer aldı. Bölgede satışlar yüzde 8 oranında arttı ve 46 milyon 858 bin adet düzeyinde gerçekleşti.

Küresel otomotiv satışlarında 2. sırada yer alan Kuzey Amerika bölgesinde yüzde 2, 3. sırada yer alan AB (28) + EFTA bölgesinde yüzde 7 artış meydana geldi.

2016 yılında otomotiv satışlarında düşüş yaşayan bölgeler ise Güney Amerika (yüzde 10), Diğer Avrupa (yüzde 1) ve Afrika (yüzde 15) bölgeleri oldu.

Bölgeler Bazında Dünya Otomotiv Pazarı 2016/2015

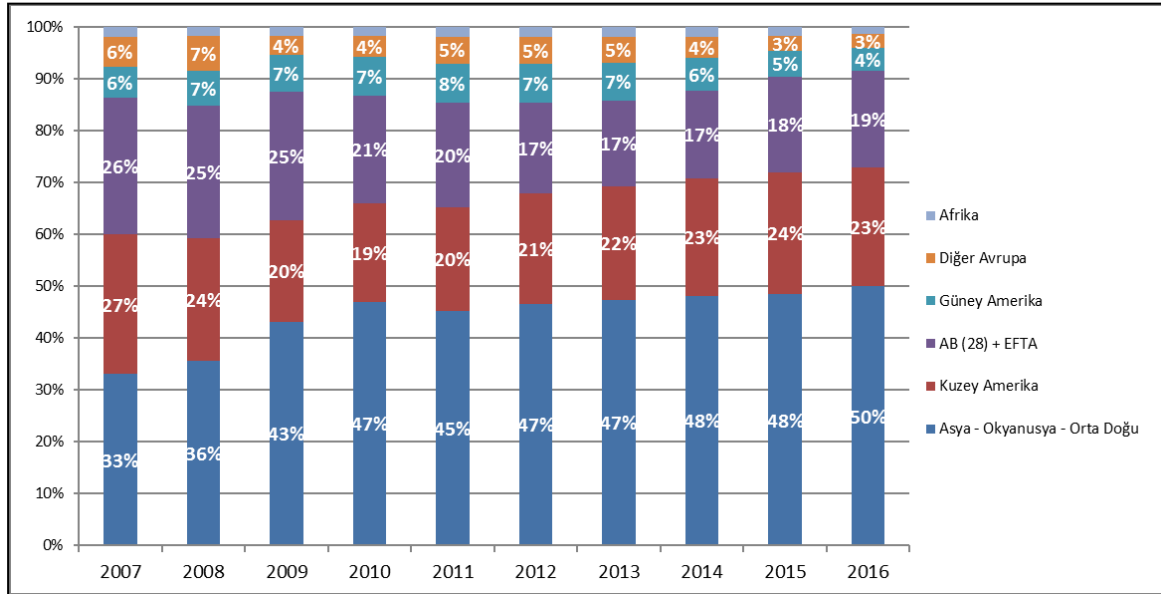

Bölge	Toplam Pazar		
	2015	2016	Değişim 16/15
Asya - Okyanusya - Orta Doğu	43.410.904	46.857.884	8%
Kuzey Amerika	21.174.615	21.497.241	2%
AB (28) + EFTA	16.454.281	17.568.449	7%
Güney Amerika	4.513.544	4.051.971	-10%
Diğer Avrupa	2.581.708	2.566.380	-1%
Afrika	1.549.556	1.314.463	-15%
Toplam	89.684.608	93.856.388	5%

Kaynak: OICA

Son 10 yılın bölgeler bazında pazar paylarına baktığımızda Asya-Okyanusya-Orta Doğu bölgesinin payını 17 puan artırdığını; Kuzey Amerika bölgesinin 4 ve AB (28) + EFTA bölgesinin 7 puan azalttığını görmekteyiz. Küresel pazar payını artıran tek bölge olan Asya-Okyanusya-Orta Doğu bölgesi, dünyada en önemli ve büyük otomotiv pazarı konumundadır.

Bölgeler Bazında Dünya Otomotiv Pazarı 2007-2016

Kaynak: OICA

Dünyada otomobil pazarı 2016 yılında geçen seneye oranla yüzde 5 oranında artarak 69 milyon 464 bin adet seviyesine yükseldi. Bölge bazında otomobil pazarında en fazla düşüş yüzde 13 ile Afrika, yüzde 11 ile Güney Amerika ve yüzde 6 ile Kuzey Amerika'da yaşandı. Asya-Okyanusya-Orta Doğu'da yüzde 9 ve AB (28)+EFTA'da yüzde 6 büyümeye kaydedildi.

Bölge	Otomobil Pazarı		
	2015	2016	Değişim 16/15
Asya - Okyanusya - Orta Doğu	36.110.706	39.445.239	9%
AB (28) + EFTA	14.287.881	15.160.239	6%
Kuzey Amerika	9.121.342	8.599.729	-6%
Güney Amerika	3.543.111	3.146.431	-11%
Diğer Avrupa	2.122.682	2.131.580	0%
Afrika	1.128.433	981.214	-13%
Toplam	66.314.155	69.464.432	5%

Kaynak: OICA

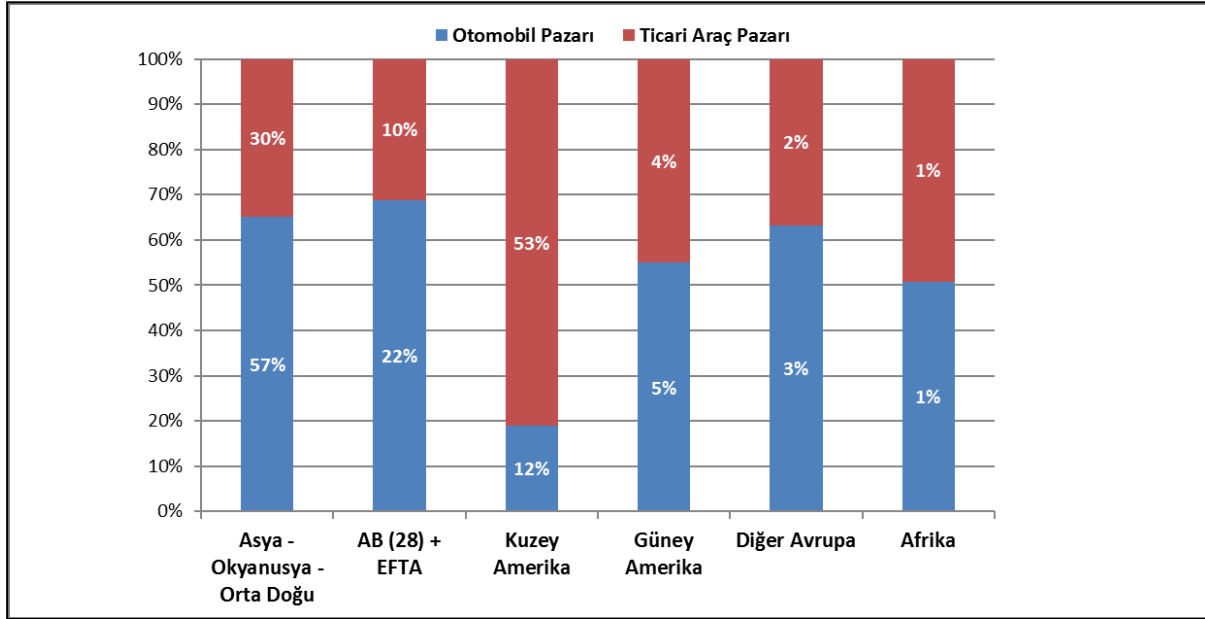
2016 yılında dünya ticari araç pazarı geçen seneye göre yüzde 4 oranında artarak 24 milyon 392 bin adet olarak gerçekleşti. Bölge bazında ticari araç pazarında en fazla düşüş yüzde 21 ile Afrika, yüzde 7 ile Güney Amerika ve yüzde 5 ile Diğer Avrupa'da gerçekleşti. Kuzey Amerika'da yüzde 7, Asya-Okyanusya-Orta Doğu'da yüzde 2 ve AB (28)+EFTA'da yüzde 11 büyümeye kaydedildi.

Bölge	Ticari Araç Pazarı		
	2015	2016	Değişim 16/15
Kuzey Amerika	12.053.273	12.897.512	7%
Asya - Okyanusya - Orta Doğu	7.300.198	7.412.645	2%
AB (28) + EFTA	2.166.400	2.408.210	11%
Güney Amerika	970.433	905.540	-7%
Diğer Avrupa	459.026	434.800	-5%
Afrika	421.123	333.249	-21%
Toplam	23.370.453	24.391.956	4%

Kaynak: OICA

Otomobil ve toplam otomotiv satışları bölgesel sıralamasında ilk sırada Asya-Okyanusya-Orta Doğu bölgesi yer almasına rağmen, ticari araç satış sıralamasında ilk sırada Kuzey Amerika bölgesi yer alıyor.

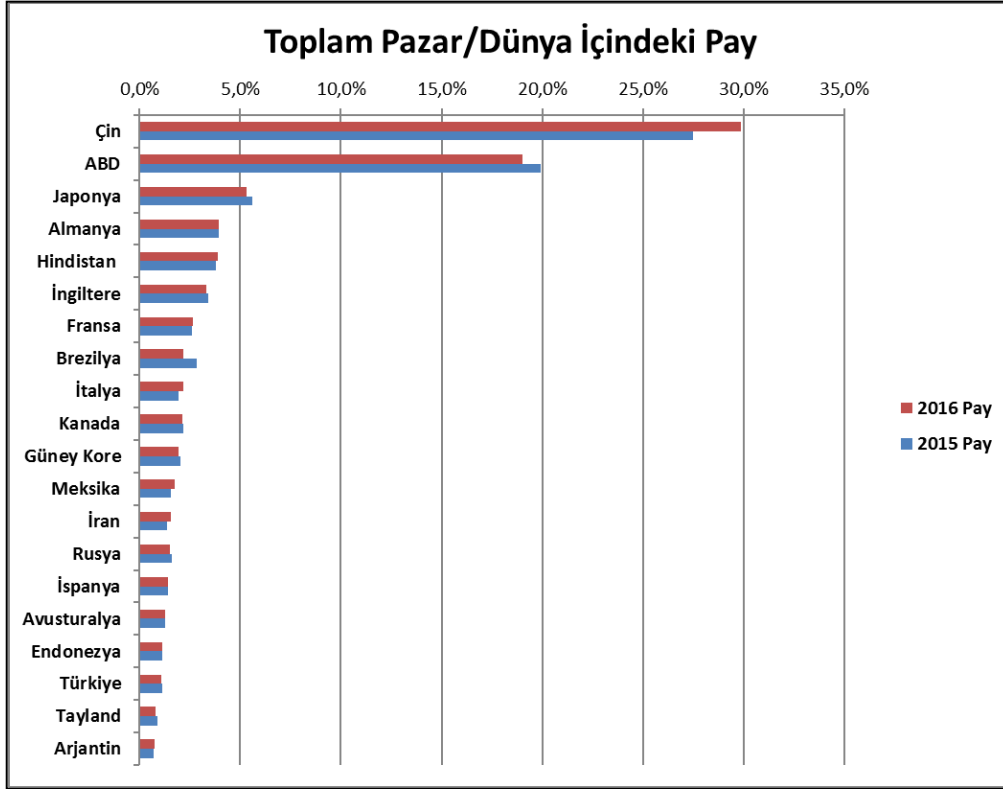
Bölgeler Bazında Dünya Otomotiv Pazarı 2016

Kaynak: OICA

2016 yılı otomotiv pazarı sıralamasında 28 milyon 28 bin adet üretim ile ilk sırada Çin yer alıyor. Küresel pazarın yüzde 30'unu oluşturan Çin otomotiv pazarı geçen yıla göre yüzde 14 arttı. İkinci sırada yer alan ABD otomotiv pazarı geçen yıla göre aynı seviyede kalarak 17 milyon 866 bin olarak gerçekleşti. Geçen yıla göre küresel pazar içindeki payı düşen Japonya pazarı ise yüzde 2 geriledi.

Ülkeler Bazında Dünya Otomotiv Pazarı 2016/2015

2015 yılına göre dünya otomotiv pazarı sıralamasında 18. sıradaki, Avrupa Birliği içerisinde ise 6. sırada yerini koruyan Türkiye otomotiv pazarı 1 milyon 8 bin olarak gerçekleşti.

Dünya		AB		Ülke	Toplam Pazar		
2015	2016	2015	2016		2015	2016	Değişim 16/15
1	1			Çin	24.661.602	28.028.175	14%
2	2			ABD	17.845.624	17.865.773	0%
3	3			Japonya	5.046.510	4.970.260	-2%
4	4	1	1	Almanya	3.539.825	3.708.867	5%
5	5			Hindistan	3.424.836	3.669.277	7%
6	6	2	2	İngiltere	3.061.406	3.123.755	2%
8	7	3	3	Fransa	2.345.092	2.478.472	6%
7	8			Brezilya	2.568.976	2.050.321	-20%
11	9	4	4	İtalya	1.726.079	2.050.292	19%
9	10			Kanada	1.939.517	1.983.745	2%
10	11			Güney Kore	1.833.786	1.823.041	-1%
13	12			Meksika	1.389.474	1.647.723	19%
15	13			İran	1.222.000	1.448.500	19%
12	14			Rusya	1.440.923	1.404.464	-3%
14	15	5	5	İspanya	1.277.059	1.347.344	6%
16	16			Avusturalya	1.155.408	1.178.133	2%
17	17			Endonezya	1.031.422	1.048.134	2%
18	18	6	6	Türkiye	1.011.194	1.007.857	0%
20	19			Tayland	799.632	768.788	-4%
22	20			Arjantin	644.021	709.482	10%

Kaynak: OICA

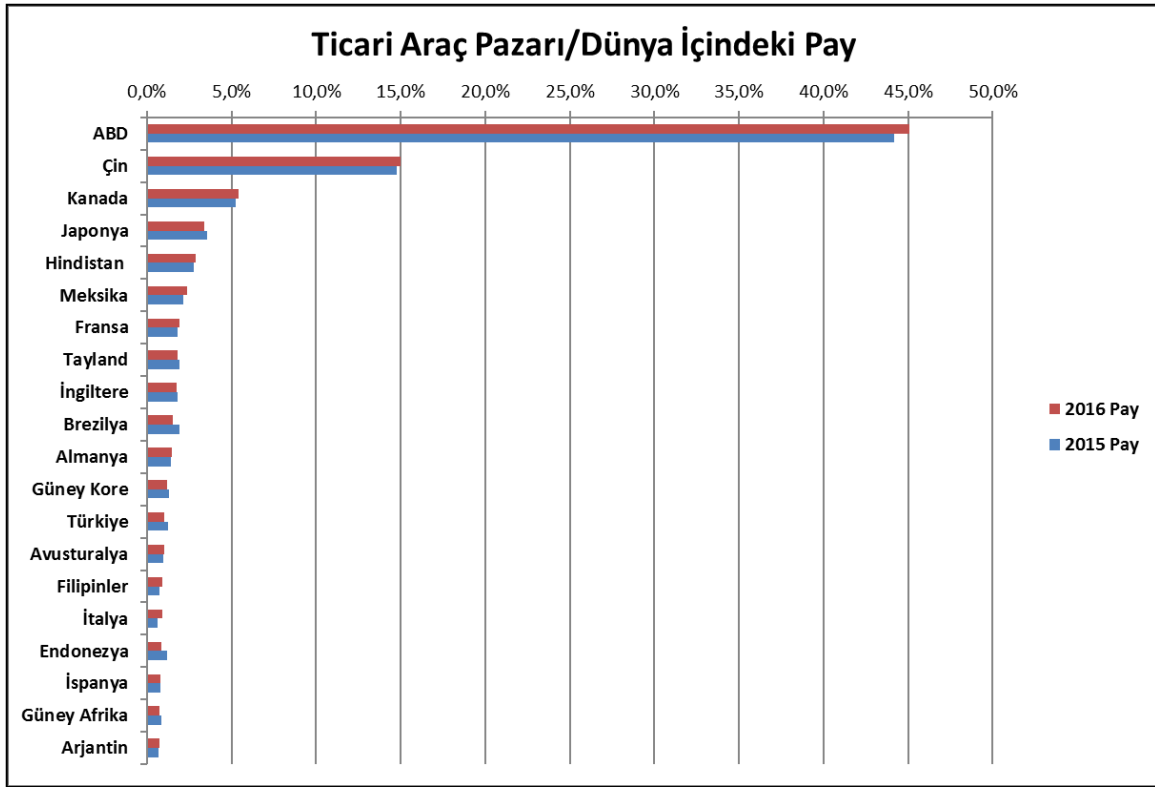
2016 yılı otomobil pazarı sıralamasında 24 milyon 377 bin adetlik pazar ile ilk sırada yer alan Çin'i, 6 milyon 873 bin adet ile ABD takip ediyor.

Dünya		AB		Ülke	Otomobil Pazarı		
2015	2016	2015	2016		2015	2016	Değişim 16/15
1	1			Çin	21.210.339	24.376.902	15%
2	2			ABD	7.516.826	6.872.729	-9%
3	3			Japonya	4.215.889	4.146.459	-2%
4	4	1	1	Almanya	3.206.042	3.351.607	5%
5	5			Hindistan	2.772.270	2.966.637	7%
6	6	2	2	İngiltere	2.633.503	2.692.786	2%
8	7	3	3	Fransa	1.917.226	2.015.177	5%
9	8	4	4	İtalya	1.575.737	1.824.968	16%
7	9			Brezilya	2.123.009	1.676.722	-21%
10	10			Güney Kore	1.533.670	1.533.813	0%
13	11			İran	1.055.400	1.320.300	25%
11	12			Rusya	1.282.740	1.239.680	-3%
12	13	5	5	İspanya	1.094.077	1.147.007	5%
15	14			Meksika	892.194	1.065.912	19%
14	15			Avusturalya	924.154	927.274	0%
16	16			Endonezya	755.566	834.919	11%
17	17	6	6	Türkiye	725.596	756.938	4%
18	18			Kanada	712.322	661.088	-7%
19	19			Suudi Arabistan	672.300	549.400	-18%
21	20	7	7	Belçika	501.066	539.519	8%

Kaynak: OICA

2016 yılı ticari araç pazarı sıralamasında 10 milyon 993 bin adetlik pazar ile ilk sırada yer alan ABD'yi, 3 milyon 651 bin adet ile Çin takip ediyor.

Dünya		AB		Ülke	Ticari Araç Pazarı		
2015	2016	2015	2016		2015	2016	Değişim 16/15
1	1			ABD	10.328.798	10.993.044	6%
2	2			Çin	3.451.263	3.651.273	6%
3	3			Kanada	1.227.195	1.322.657	8%
4	4			Japonya	830.621	823.801	-1%
5	5			Hindistan	652.566	702.640	8%
6	6			Meksika	497.280	581.811	17%
10	7	2	1	Fransa	427.866	463.295	8%
8	8			Tayland	443.569	440.735	-1%
9	9	1	2	İngiltere	427.903	430.969	1%
7	10			Brezilya	445.967	373.599	-16%
11	11	3	3	Almanya	333.783	357.260	7%
12	12			Güney Kore	300.116	289.228	-4%
13	13	4	4	Türkiye	285.598	250.919	-12%
15	14			Avusturalya	231.254	250.859	8%
18	15			Filipinler	172.228	226.384	31%
23	16	6	5	İtalya	150.342	225.324	50%
14	17			Endonezya	275.856	213.215	-23%
17	18	5	6	İspanya	182.982	200.337	9%
16	19			Güney Afrika	205.079	186.117	-9%
20	20			Arjantin	163.069	183.725	13%

Kaynak: OICA

3. Türkiye’de Otomotiv Sanayii

2016 yılı Türkiye Otomotiv Sanayii’nde üretim ve ihracatta rekorların yenilendiği bir yıl oldu.

3.1. Üretim

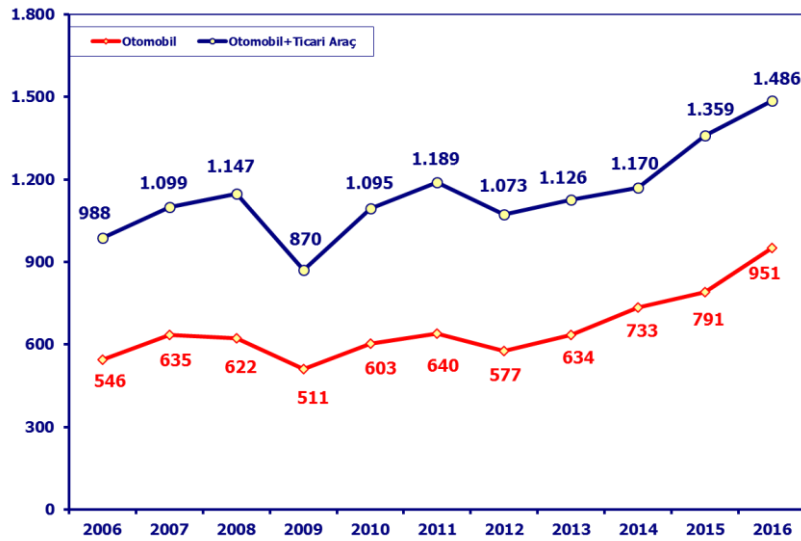
2016 yılında bir önceki yıla göre, toplam üretim yüzde 9, otomobil üretimi ise yüzde 20 oranında arttı. Bu dönemde, toplam üretim 1 milyon 486 bin adet, otomobil üretimi ise 951 bin adet düzeyinde gerçekleşti.

2015 yılına göre, yük ve yolcu taşıyan ticari araçlar üretimi, 2016 yılında toplamda **yüzde 6** azalırken, ürün grubu bazında:

- Midibüste yüzde 53
- B. Kamyonda yüzde 52
- K. Kamyonda yüzde 48
- Otobüste yüzde 8
- Minibüste yüzde 6
- Kamyonette yüzde 2 oranlarında azalma kaydetti.

Bu dönemde, traktör üretimi ile birlikte toplam üretim 1 milyon 537 bin adet olarak gerçekleşti¹.

Toplam Üretim ve Otomobil Üretimi (X 1.000) (Traktör Hariç)

Kapasite Kullanma Oranları (yüzde)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hafif Araçlar	91%	80%	59%	74%	76%	69%	73%	70%	80%	88%
Midibüs	50%	58%	21%	21%	76%	62%	77%	56%	76%	34%
Otobüs	91%	104%	73%	62%	62%	58%	79%	60%	82%	75%
Kamyon	53%	54%	16%	47%	60%	56%	61%	73%	91%	37%
Ağır Ticari Araçlar	56%	59%	23%	44%	61%	57%	66%	68%	87%	43%
Traktör	46%	35%	33%	67%	100%	77%	74%	88%	79%	78%

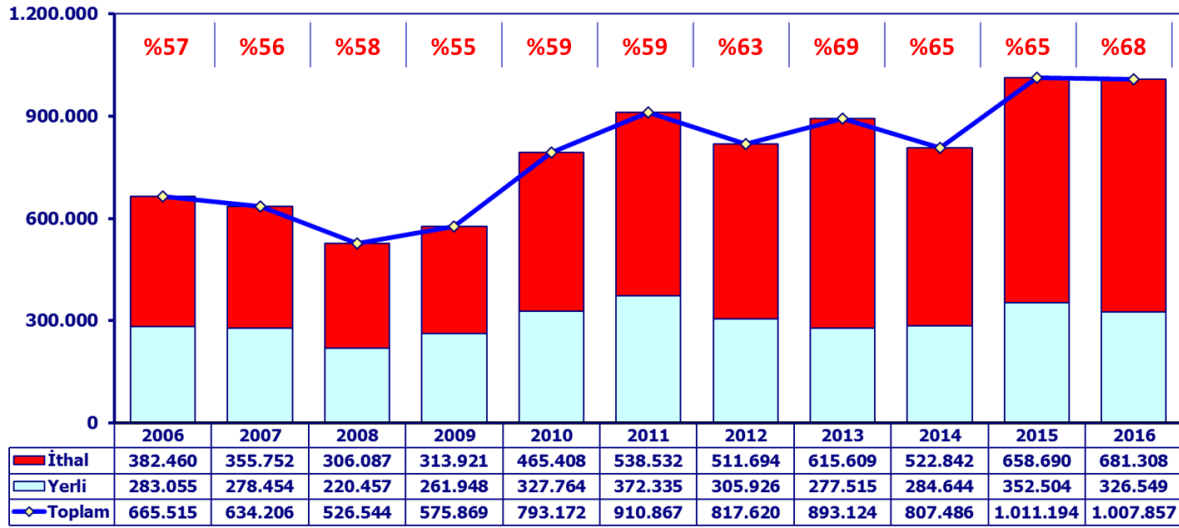
2015 yılına oranla 2016 yılında hafif araçlar dışındaki taşıt araçları gruplarında kapasite kullanım oranında azalma gerçekleşti. Hafif araç grubunda kapasite kullanım oranı yüzde 88’e yükseldi.

¹ OSD üyeleri verilerine göre

3.2. Pazar

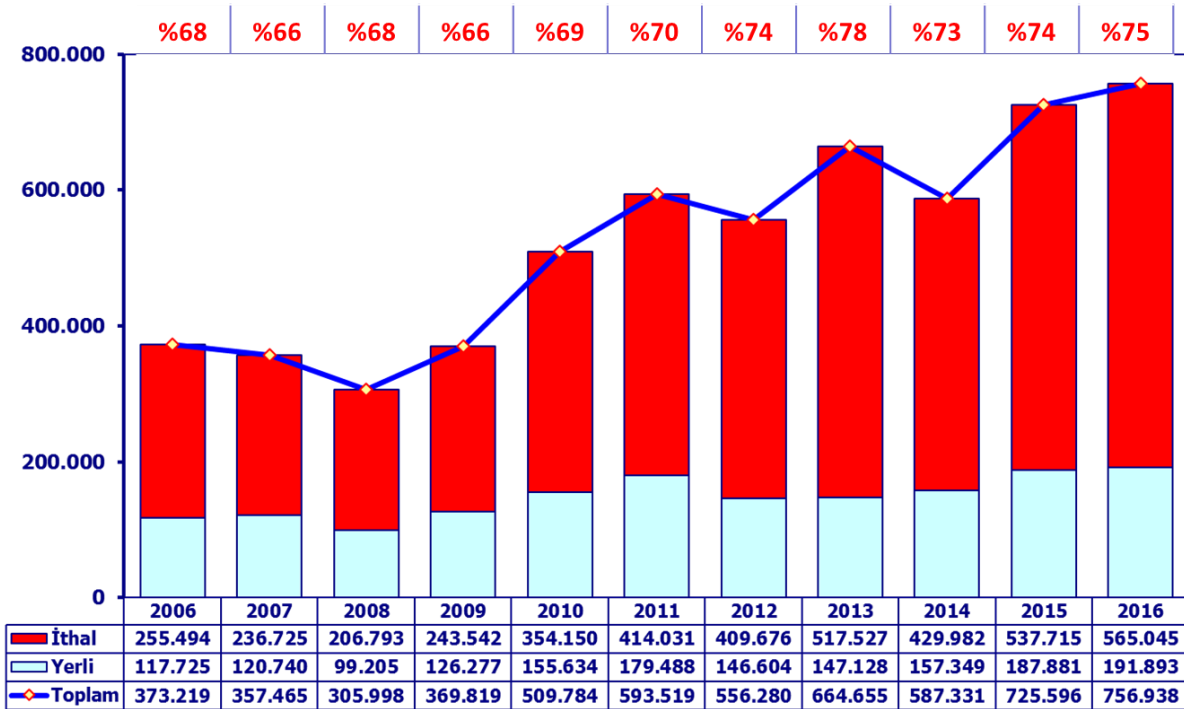
2016 yılında bir önceki yıla göre toplam pazar, aynı seviyesini koruyarak 1 milyon 8 bin adet düzeyinde gerçekleşti. 2016 yılında satışlar içerisinde ithalatın payı 3 puan artarak yüzde 68 oranında sonuçlandı.

Toplam Pazar (Otomobil + Ticari Araç)

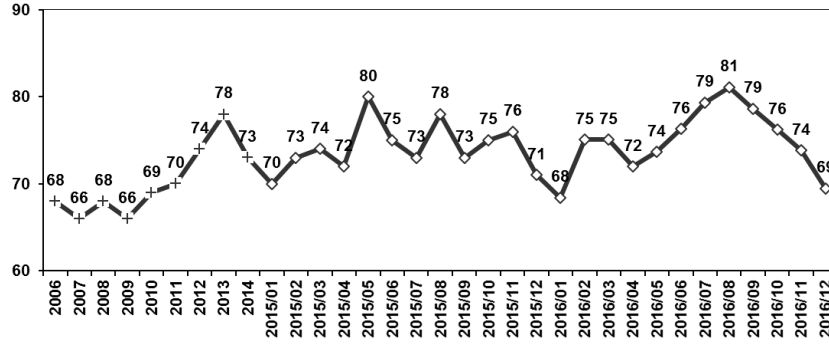

Bu dönemde otomobil pazarı yüzde 4 arttı ve 757 bin adet olarak gerçekleşti. İthal otomobil satışları yüzde 5, yerli otomobil satışları ise yüzde 2 oranında arttı. 2015 yılında otomobil pazarında yüzde 74 olan ithalatın payı 2016 yılında yüzde 75'e yükseldi.

Otomobil Pazarı

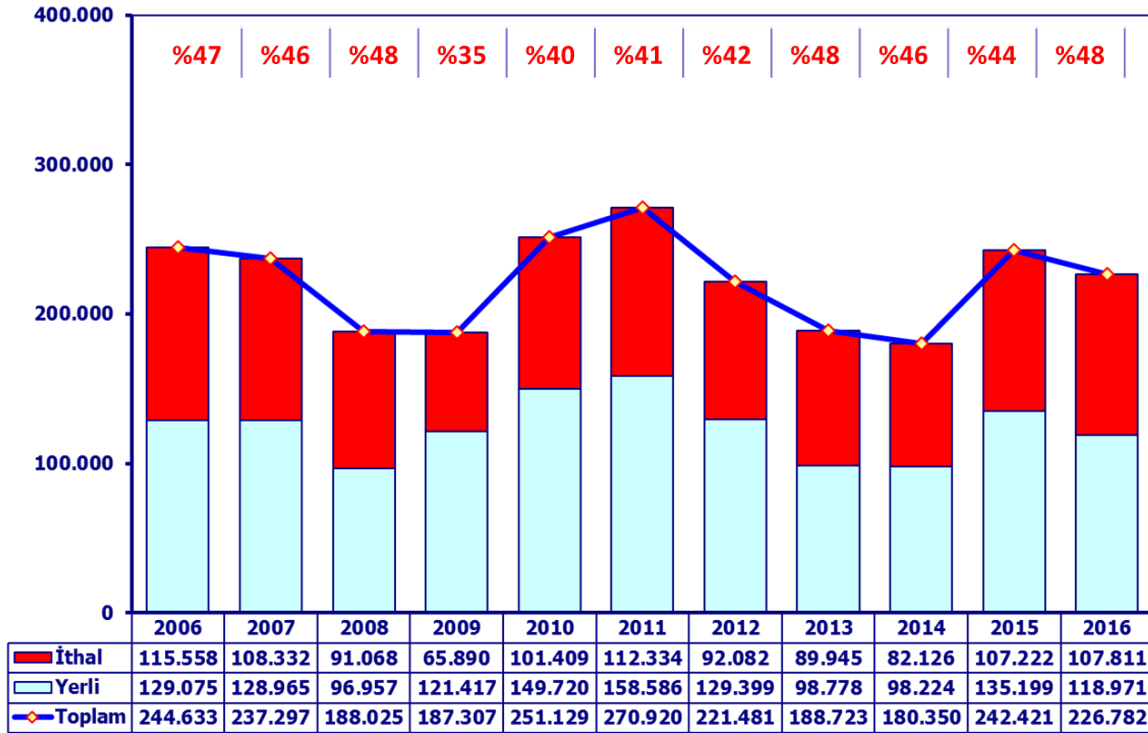

Otomobil Pazarında İthalatın Payı (%)

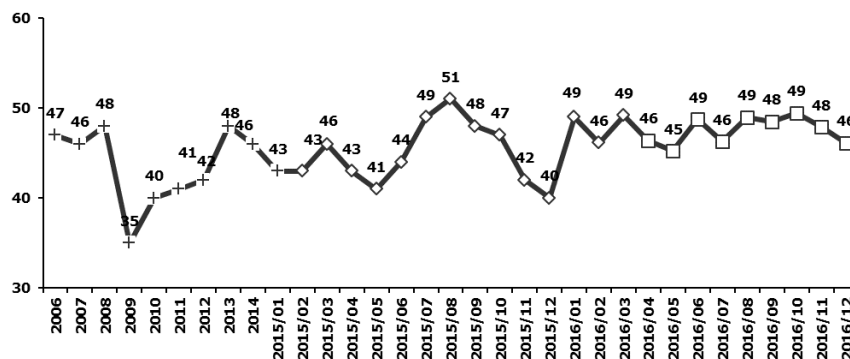

2016 yılında bir önceki yıla göre hafif ticari araç pazarı yüzde 6 oranında azaldı ve pazar 227 bin adet düzeyinde gerçekleşti. 2016 yılında, ithal hafif ticari araç satışları yüzde 1 oranında artarken, yerli hafif ticari araç satışları ise yüzde 12 oranında azaldı. Böylelikle ithalatın pazar payı geçen seneye göre 4 puan artarak yüzde 48 seviyesine yükseldi.

Hafif Ticari Araç Pazarı

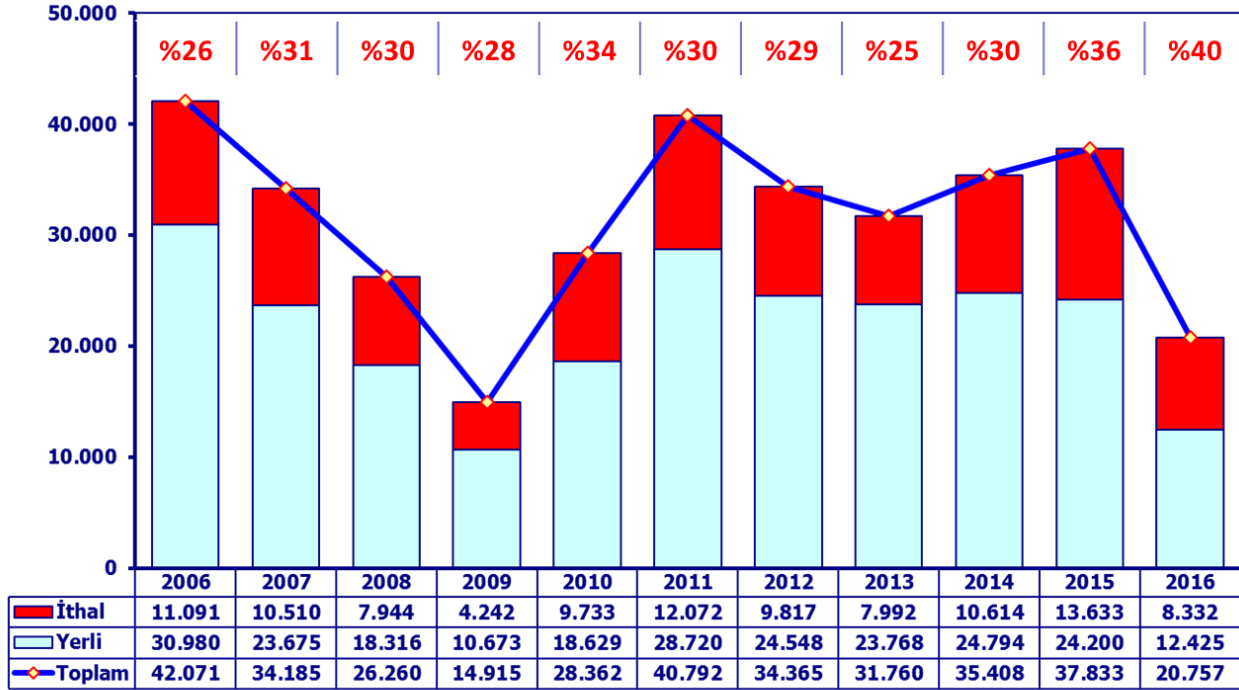

Hafif Ticari Araç Pazarında İthalatın Payı (%)

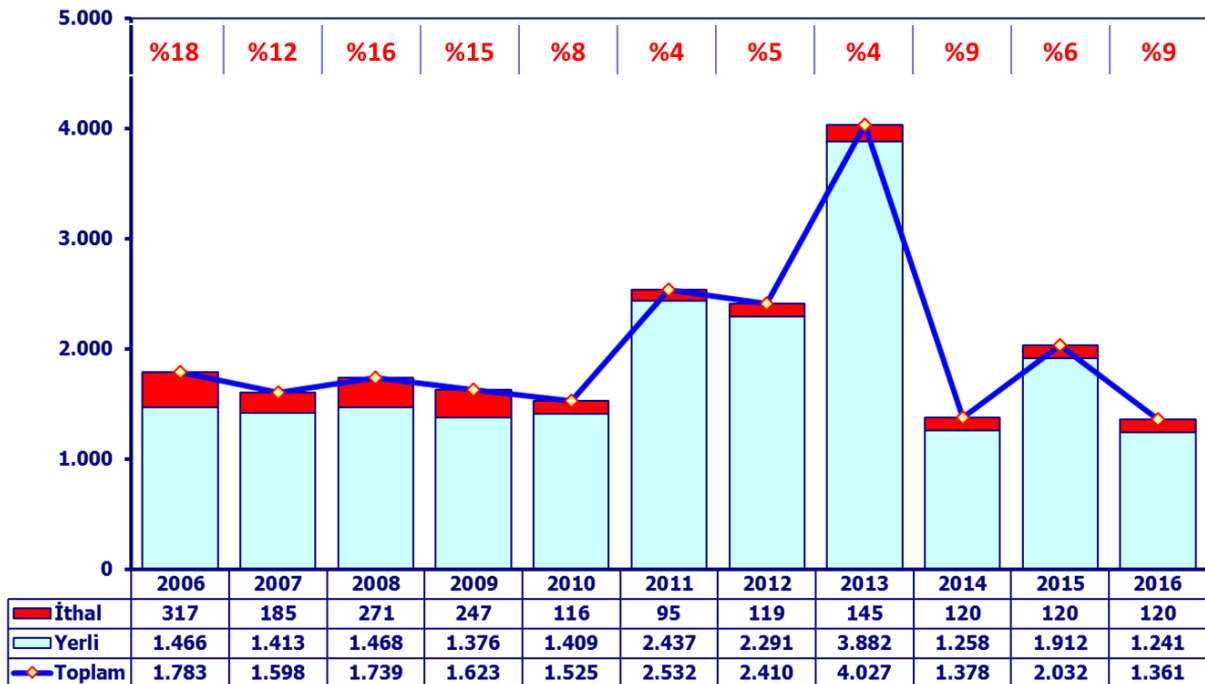
2016 yılında, 2015 yılına göre kamyon pazarı yüzde 45 oranında azalarak 21 bin adet düzeyine geriledi. 2016 yılında, ithal kamyon satışları yüzde 39, yerli kamyon satışları ise yüzde 49 oranında azaldı. Böylelikle 2015 yılında ithalatın pazar payı yüzde 36 iken, 2016 yılında bu oran yüzde 40'a yükseldi.

Kamyon Pazarı

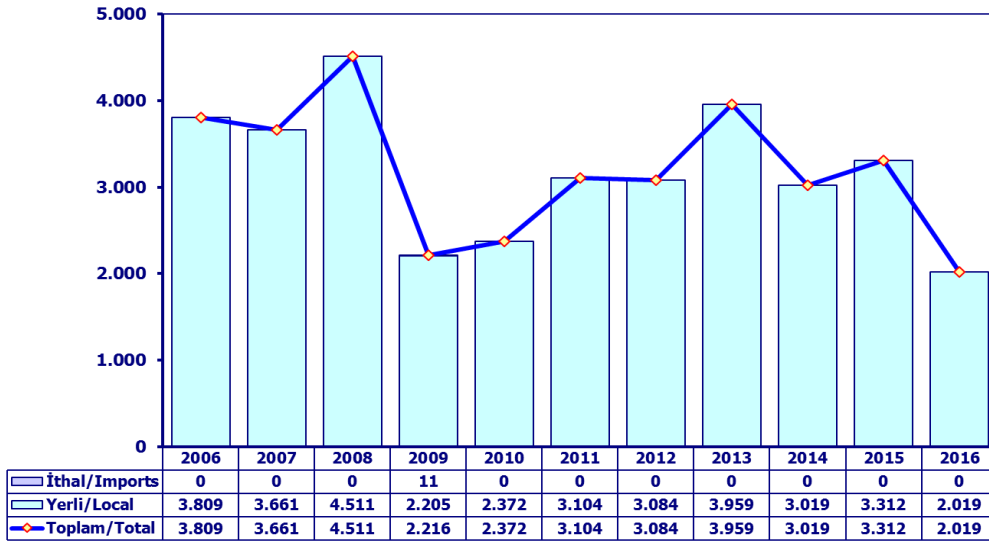
Otobüs pazarı 2016 yılında yüzde 33 azalarak 1.361 adede geriledi.

Otobüs Pazarı

Midibüs pazarı ise yüzde 39 oranında azalarak 2.019 adede geriledi.

Midibüs Pazarı

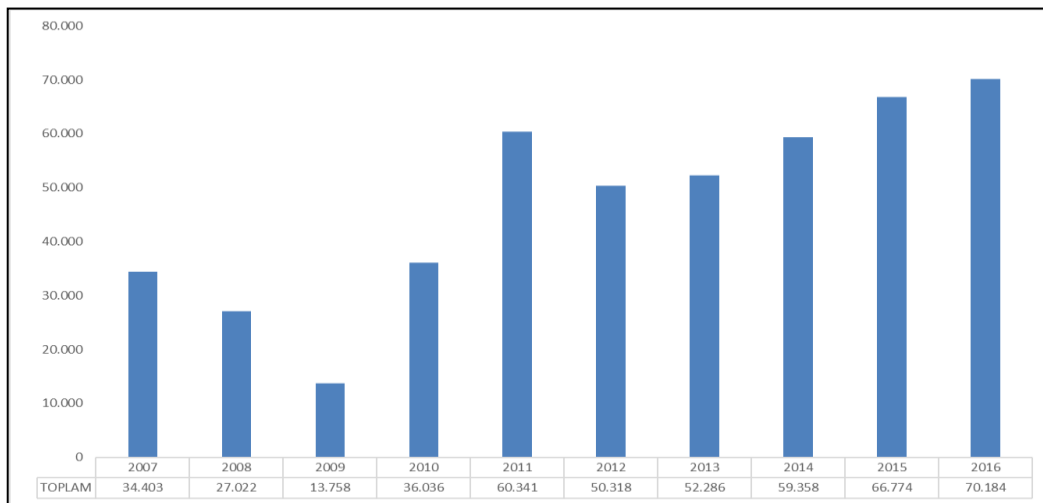

Son 10 yıllık ortalamalara göre toplam pazar yüzde 32, otomobil pazarı yüzde 50,1, hafif ticari araçlar (HTA) pazarı yüzde 2,5 oranında artarken; kamyon pazarı **yüzde 36,3**, otobüs pazarı **yüzde 34** ve midibüs pazarı **yüzde 39** oranlarında düşüş gösterdi.

Pazar	10 Yıllık Ortalama (x1000)	2016 (x1000)	Değişim %
Toplam	763,6	1.007,9	32,0
Otomobil	504,4	756,9	50,1
HTA	221,2	226,8	2,5
Kamyon	32,6	20,8	-36,3
Otobüs	2,1	1,4	-34,0
Midibüs	3,3	2,0	-39,0

2016 yılında traktör pazarı geçen yıla göre yüzde 5 oranında artarak rekor seviyeye ulaştı ve 70 bin 178 adet olarak gerçekleşti².

Traktör Pazarı

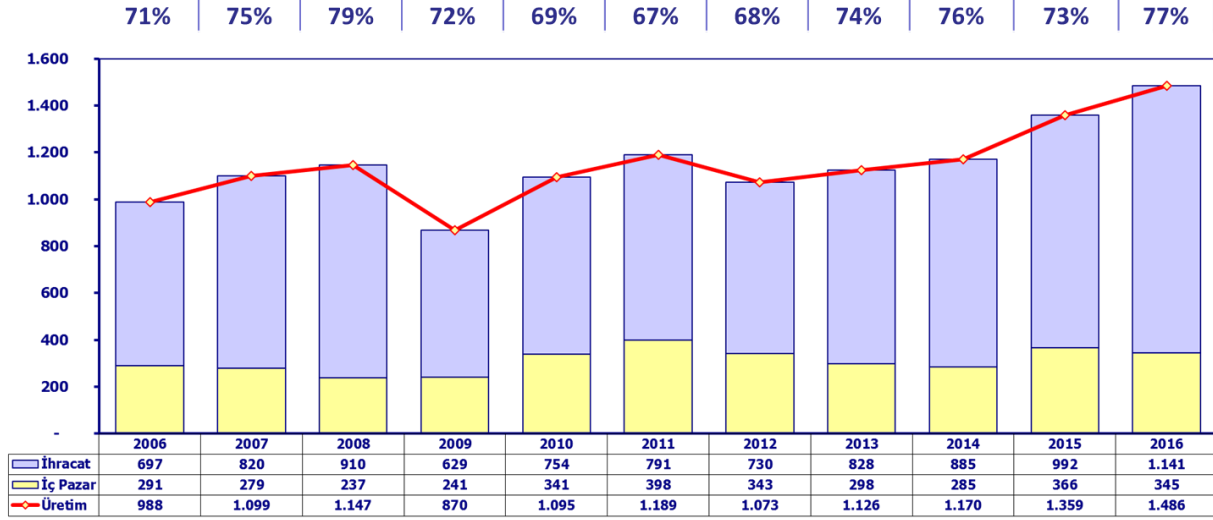

² TÜİK traktör yeni kayıt verilerine göre

3.3. Dış Ticaret

2015 yılında yüzde 73 olan toplam üretim içindeki ihracat oranı, bu yıl yüzde 77 seviyesine yükseldi. Diğer bir ifade ile 2016 yılında üretilen her 100 aracın yüzde 77'si ihraç edildi.

Motorlu Taşıt Araçları İhracat/ Üretim

Türkiye'nin 2016 yılında toplam taşıt aracı ihracatı yüzde 15 oranında arttı ve 1 milyon 141 bin adet düzeyine yükseldi. 2016 yılında otomobil ihracatı yüzde 23 artış ile 746 bin adet, ticari araç ihracatı ise yüzde 2 artış ile 396 bin adet olarak gerçekleşti.

Traktör ihracatı ise yüzde 9 oranında azalarak 14 bin adet düzeyine geriledi.

Taşıt Araçları İhracatı

SEKTÖR/SECTOR	2014	2015	2016	2016/2015 (%)
OTOMOBİL/ P.Cars	581.993	604.683	745.709	23
TİCARİ ARAÇLAR / CV	303.187	387.652	395.673	2
* Kamyonet/Pick-Up	269.995	341.834	347.949	2
* Minibüs/Minibus	26.458	38.255	34.790	-9
* Kamyon/Truck	1.281	1.408	5.521	292
* Midibüs/Midibus	824	447	915	105
* Otobüs/Bus	4.629	5.708	6.498	14
TAŞIT ARAÇLARI /MV TOTAL	885.180	992.335	1.141.382	15
TRAKTÖR/F.TRACTOR	17.014	14.932	13.651	-9
TOTAL	902.194	1.007.267	1.155.033	15

Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği verilerine göre, 2016 yılında toplam ihracat, dolar bazında yüzde 12 oranında arttı ve 24,250 milyar \$ oldu. Euro bazında ise yüzde 13 oranında artarak 21,931 milyar € olarak gerçekleşti. Bu dönemde, Dolar bazında ana sanayi ihracatı yüzde 18, yan sanayi ihracatı ise yüzde 4 oranlarında arttı.

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi İhracatı (\$)

Sektör / Sector	2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015 (%)
				Ocak-Aralık / January-December		
Toplam Yan Sanayi/Total Component Industry	8.215.636.677	9.065.017.539	9.504.013.791	8.641.977.425	8.947.915.672	4%
İç ve Dış Lastik / Tyres	1.199.566.307,01	1.130.005.891,78	1.126.709.610,14	960.550.807	978.284.060	2%
Emniyet Camı / Safety Glasses	120.615.917,59	135.230.309,67	143.208.298,99	124.564.841	119.569.736	-4%
Motor (Engine)	272.085.582,31	319.294.885,46	171.893.752,32	221.897.271	370.561.589	67%
Akümülatör / Batteries	249.831.846,25	306.451.449,47	289.101.198,21	220.462.827	224.590.660	2%
Diğer Aksam ve Parça / Spare Parts&Components	6.373.537.023,45	7.174.035.002,35	7.773.100.931,83	7.114.501.679	7.254.909.627	2%
Toplam Ana Sanayi/Total Vehicle Industry	11.100.115.134	12.491.591.365	13.259.499.977	12.977.346.859	15.302.074.705	18%
Otobüs / Bus	855.424.303,62	937.790.962,87	985.983.007,01	1.023.556.746	1.190.475.986	16%
Midibüs-Minibüs / Minibus- Minibus	161.806.275,12	147.769.644,17	97.685.509,12	130.195.838	238.911.957	84%
Otomobil (P. Cars)	6.068.045.119,19	6.855.475.589,83	7.258.361.005,24	6.881.867.274	8.336.946.503	21%
Kamyon-Kamyonet/HCV-LCV	3.433.310.998,81	3.918.798.755,31	4.201.760.813,55	4.264.018.829	4.616.562.139	8%
Römork ve Yan Römork/Trailer-Semi Trailer	195.093.508,21	218.385.731,69	252.354.014,20	252.397.167	265.323.711	5%
Çekici/Truck-Tractor	71.336.634,88	77.907.406,95	38.396.524,81	48.108.959	316.355.575	558%
Tarım Traktörü/Farm Tractor	315.098.293,75	335.463.274,61	424.959.103,39	377.202.046	337.498.834	-11%
Toplam/Total	19.315.751.810	21.556.608.904	22.763.513.769	21.619.324.284	24.249.990.377	12%

Kaynak: Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği

TÜİK verilerine göre, 2016 yılında Türkiye'nin toplam ihracatı geçen yıla göre yüzde 1, ithalatı ise yüzde 4 oranında azaldı, bu nedenle toplam dış ticaret açığındaki azalma yüzde 12 oranında gerçekleşti.

Otomotiv ithalatının toplam ithalat içindeki payı geçen seneye göre yüzde 6, ihracatın payı yüzde 14 oranında arttı. 2016 yılında 1,96 milyar dolar dış ticaret fazlası veren Otomotiv Sanayii, Türkiye'nin dış ticaret açığına pozitif yönde katkı sağladı.

Türkiye otomobil ithalatı 2016 yılında yüzde 7, ihracatı ise yüzde 21 oranında arttı. Otomobil ithalatının otomotiv ithalatı içindeki payı yüzde 55'e, ihracatının payı ise yüzde 42'ye yükseldi.

Dış Ticaret Verileri (000 \$)												
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Değişim 16/15 (%)
Türkiye Toplam İthalatı	139.576.174	170.062.715	201.963.574	140.928.421	185.544.332	240.841.676	236.545.141	251.661.250	242.177.117	207.234.359	198.601.934	-4
Türkiye Toplam İhracatı	85.534.676	107.271.750	132.027.196	102.142.613	113.883.219	134.906.869	152.461.737	151.802.637	157.610.158	143.838.871	142.606.247	-1
Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-54.041.498	-62.790.965	-69.936.378	-38.785.809	-71.661.113	-105.934.807	-84.083.404	-99.858.613	-84.566.959	-63.395.487	-55.995.686	-12
Otomotiv İthalatı	11.408.441	12.397.295	12.789.717	8.975.864	13.419.356	17.184.080	14.514.293	16.808.266	15.735.932	17.543.573	17.840.604	2
Otomotiv İhracatı	11.886.092	15.903.675	18.326.711	12.251.734	13.812.677	15.803.438	15.148.114	17.000.250	18.063.448	17.462.631	19.804.384	13
Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	477.651	3.506.380	5.536.994	3.275.870	393.321	-1.380.642	633.820	191.984	2.327.517	-80.942	1.963.780	2.526
Otomotiv İhracatının İthalatı Karşılama Oranı	1,04	1,28	1,43	1,36	1,03	0,92	1,04	1,01	1,15	1,00	1,11	12
Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı (%)	8,2	7,3	6,3	6,4	7,2	7,1	6,1	6,7	6,5	8,5	9,0	6
Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı (%)	13,9	14,8	13,9	12,0	12,1	11,7	9,9	11,2	11,5	12,1	13,9	14
Otomobil İthalatı	4.268.704	4.746.754	4.551.805	4.265.401	6.819.601	8.474.787	7.248.447	9.126.820	7.717.928	9.223.243	9.839.844	7
Otomobil İhracatı	5.644.960	6.839.589	7.474.361	6.086.131	6.210.055	6.485.467	6.069.002	6.856.070	7.255.373	6.899.251	8.355.226	21
Otomobil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	1.376.255	2.092.835	2.922.555	1.820.730	-609.546	-1.989.320	-1.179.445	-2.270.750	-462.555	-2.323.992	-1.484.617	-36
Otomobil İhracatının İthalatı Karşılama Oranı	1,32	1,44	1,64	1,43	0,91	0,77	0,84	0,75	0,94	0,75	0,85	14
Otomobil İthalatının Otomotiv İçindeki Payı (%)	37,4	38,3	35,6	47,5	50,8	49,3	49,9	54,3	49,0	52,6	55,2	5
Otomobil İhracatının Otomotiv İçindeki Payı (%)	47,5	43,0	40,8	49,7	45,0	41,0	40,1	40,3	40,2	39,5	42,2	7

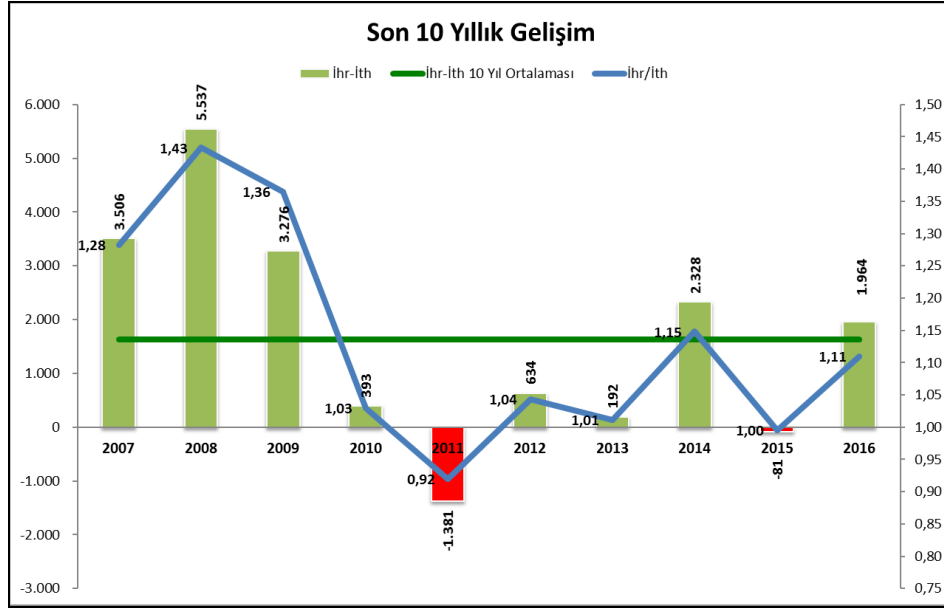
Kaynak: TÜİK

2016 yılında 17,841 milyar \$ otomotiv ürünü ithalatına karşılık 19,804 milyar \$ ihracat gerçekleşti ve bu dönemdeki dış ticaret fazlası 1,964 milyar \$ düzeyinde oldu.

2016 yılında otomobil ihracatı 8,355 milyar \$, ithalatı ise 9,840 milyar \$ düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde otomobil dış ticaretinde ihracat-ithalat oranı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 14 artarak 0,85 oldu. 2015 yılında 2,324 milyar \$ olan dış ticaret açığı, bu yıl 1,485 milyar \$ olarak gerçekleşti.

Son 10 yıllık dönemde ise toplam otomotiv dış ticareti 16,368 milyar \$ fazla verdi.

Otomotiv Ürünleri Dış Ticareti (milyon \$)

Kaynak: TÜİK GTİP 87.00 Kara Taşıtları ve Bunların Aksam ve Parçaları Verileri

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, 2016 yılı toplam Türkiye ihracatı yüzde 1 oranında azalarak 142 Milyar \$ düzeyinde gerçekleşti. Toplam taşıt araçları ve yan sanayi ihracatı ise 2015 yılına göre yüzde 13 oranında arttı ve 23,9 milyar \$ düzeyinde gerçekleşti. Son 11 yıldır sektör sıralamasındaki ihracat birinciliğini koruyan Otomotiv Sanayii'nin, Türkiye ihracatındaki payı 2016 yılında yüzde 17 düzeyinde sonuçlandı.

Sektörlere Göre İhracat (\$)

SEKTÖRLER (1.000 \$)	ARALIK				OCAK - ARALIK			
	2015	2016	Değişim ('16/'15)	Pay(16)	2015	2016	Değişim ('16/'15)	Pay(16)
Otomotiv Endüstrisi	1.847.538	2.347.551	27,1	19,0	21.151.914	23.889.626	12,9	16,8
Hazırlanmış ve Konfeksiyon	1.388.521	1.339.353	-3,5	10,8	16.954.868	16.965.859	0,1	11,9
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1.261.717	1.282.128	1,6	10,4	15.398.176	13.936.294	-9,5	9,8
Elektrik Elektronik ve Hizmet	934.564	951.704	1,8	7,7	10.471.936	9.987.737	-4,6	7,0
Çelik	759.962	937.693	23,4	7,6	9.879.863	9.089.330	-8,0	6,4
Tekstil ve Hammaddeleri	627.277	646.938	3,1	5,2	7.947.283	7.871.654	-1,0	5,5
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	541.773	616.713	13,8	5,0	6.126.984	6.364.111	3,9	4,5
Demir ve Demir Dışı Metaller	506.304	492.911	-2,6	4,0	6.230.279	5.948.966	-4,5	4,2
Makine ve Aksamları	502.028	493.577	-1,7	4,0	5.523.065	5.303.014	-4,0	3,7
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	348.282	354.899	1,9	2,9	4.074.816	4.102.999	0,7	2,9
Madencilik Ürünleri	309.047	354.647	14,8	2,9	3.895.211	3.786.687	-2,8	2,7
İklimlendirme Sanayii	307.670	290.204	-5,7	2,4	3.646.091	3.509.231	-3,8	2,5
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	221.458	204.462	-7,7	1,7	2.755.020	2.654.696	-3,6	1,9
Mücevher	212.291	347.990	63,9	2,8	2.644.477	2.448.674	-7,4	1,7
Fındık ve Mamulleri	271.496	204.650	-24,6	1,7	2.825.818	1.988.346	-29,6	1,4
Yaş Meyve ve Sebze	308.974	279.302	-9,6	2,3	2.085.569	1.979.079	-5,1	1,4
Halı	172.919	168.997	-2,3	1,4	2.015.355	1.920.303	-4,7	1,4
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	157.828	211.745	34,2	1,7	1.812.581	1.891.072	4,3	1,3
Savunma ve Havacılık Sanayii	282.382	212.853	-24,6	1,7	1.654.088	1.677.513	1,4	1,2
Deri ve Deri Mamulleri	114.097	107.893	-5,4	0,9	1.473.231	1.388.615	-5,7	1,0
Meyve Sebze Mamulleri	102.366	111.752	9,2	0,9	1.317.684	1.322.332	0,4	0,9
Kuru Meyve ve Mamulleri	131.133	115.329	-12,1	0,9	1.340.730	1.298.657	-3,1	0,9
Tütün	94.140	75.290	-20,0	0,6	918.254	1.010.330	10,0	0,7
Gemi ve Yat	61.358	156.404	154,9	1,3	1.029.857	972.177	-5,6	0,7
Zeytin ve Zeytinyağı	17.468	25.700	47,1	0,2	189.483	190.885	0,7	0,1
Diğer Sanayi Ürünleri	9.327	8.567	-8,1	0,1	101.296	96.637	-4,6	0,1
Süs Bitkileri ve Mam.	6.748	6.517	-3,4	0,1	77.621	81.357	4,8	0,1
TOPLAM	11.498.668	12.345.769	7,4	100,0	143.838.871	142.138.850	-1,2	100,0

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi

OSD Üyeleri bazında taşıt aracı ve yedek parça ihracatı ise 2016 yılında 15,740 milyar \$ düzeyine yükseldi.

Firma Bazında İhracat (\$)

FİRMALAR	2014			2015			2016		
	Taşıt Aracı	Yedek Parça	Toplam	Taşıt Aracı	Yedek Parça	Toplam	Taşıt Aracı	Yedek Parça	Toplam
ANADOLU ISUZU	53.046.147	3.165.870	56.212.017	29.781.104	2.453.588	32.234.692	60.316.797	2.901.743	63.218.540
FORD OTOSAN	3.225.143.608	29.965.157	3.255.108.765	3.612.519.805	29.033.941	3.641.553.746	3.744.313.858	25.527.475	3.769.841.333
HATTAT TRAKTÖR	27.896.725	372.333	28.269.058	16.507.294	276.862	16.784.156	19.354.297	309.780	19.664.077
HONDA TÜRKİYE	27.533.323	6.329.346	33.862.669	33.360.676	3.720.752	37.081.428	44.976.839	12.458.145	57.434.984
HYUNDAI ASSAN	1.853.504.186	5.040.448	1.858.544.634	1.927.392.532	6.679.486	1.934.072.018	2.010.377.045	6.188.992	2.016.566.037
KARSAN	2.320.021	477.252	2.797.273	73.134.602	962.273	74.096.875	99.869.533	555.101	100.424.634
MAN TÜRKİYE	217.040.205	9.211.741	226.251.946	293.928.212	6.467.757	300.395.969	329.102.435	8.517.346	337.619.781
MERCEDES BENZ TÜRK	597.477.820	4.131.975	601.609.795	584.009.110	3.968.859	587.977.969	902.967.670	4.155.031	907.122.701
OTOKAR	97.558.320	11.617.039	109.175.359	131.016.745	17.914.697	148.931.442	132.527.746	6.030.542	138.558.288
OYAK RENAULT	2.544.714.048	475.664.896	3.020.378.944	2.214.488.229	463.646.164	2.678.134.393	2.216.471.225	617.846.835	2.834.318.060
TEMSA GLOBAL	96.839.418	6.265.511	103.104.929	96.357.971	6.265.574	102.623.545	128.506.502	-	128.506.502
TOFAŞ	1.898.668.954	106.667.529	2.005.336.483	2.028.532.206	70.742.405	2.099.274.611	3.186.498.279	55.805.098	3.242.303.377
TOYOTA	1.772.968.039	249.576.323	2.022.544.362	1.159.667.906	22.168.010	1.181.835.916	1.776.050.270	24.906.099	1.800.956.369
TÜRK TRAKTÖR	404.723.859	30.835.443	435.559.302	317.673.957	28.804.361	346.478.318	291.226.692	31.968.418	323.195.110
TOPLAM	12.819.434.673	939.320.863	13.758.755.536	12.518.370.349	663.104.729	13.181.475.078	14.942.559.188	797.170.605	15.739.729.793

4. Otomotiv Sanayi 2016 Yılı Genel Değerlendirmesi ve Gelecek Beklentileri

Türk Otomotiv Sanayii, 2016 yılında 1,5 milyon adetlik üretim ve 1,1 milyon adetlik ihracat rakamıyla yeni bir rekora imza attı. Son yıllarda kapasite ve yeni ürün yatırımlarına hızla devam eden sanayimiz 2016 yılında da üretimdeki büyümesini sürdürerek 2015 yılında kaydettiği tarihi rekorun üzerinde bir performans gösterdi. Üretilen her 100 aracın 77 adedini yurt dışına gönderen sanayimiz ilk kez 2016'da ihracatta 1 milyon eşiğini aştı. Otomobil sınıfında üretimine başladığımız yeni ürünlerin etkisi ve AB pazarlarındaki istikrarlı büyümenin devam etmesi, sanayimizin üretim ve ihracat rakamlarına olumlu katkı sağladı. İhracatımız adet bazında yüzde 15, Dolar bazında ise yüzde 13 arttı. Otomotiv Sanayii, Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 16,8'ini oluşturarak sektör sıralamasında 11. yılında da ilk sıradaki yerini koruma başarısını gösterdi.

Sanayimizin kapasite ve yeni proje yatırımlarının hayata geçmesi ile 2010 yılında 1,5 milyon adet seviyesinde olan üretim kapasitesi 2016 sonunda 1,9 milyon adet seviyesine yaklaştı. Sanayimizin halen devam etmekte ve/veya devreye aldığı yeni ürün yatırımları ile 2017 senesinde ihracatın daha da artmasını bekliyoruz. Hükümetimizin sanayimizi destekleyici politikalarının devamı ve iç pazarda istikrarın korunması, yeni projeler için ülkemizin rekabetçiliğinin sürdürülmesi ve böylelikle yeni yatırımların ülkemize çekilmeye devam etmesi, sektörümüz için en önemli fırsat konumunda.

2016 yılında birçok yeni otomobil projesini hayata geçirdik. Avrupa'nın önde gelen ticari araç üretim üssü olma konumumuzu artık binek otomobilleri konusunda da önde gelen bir üretim merkezine dönüştürebilmiş durumdayız. Bu yeni projelerin olumlu etkisi ile üretimin ve ihracatın sürdürebilir bir büyüme yakalamasını öngörüyoruz. Teşvikler ile desteklenen yeni projeler, 2017 yılında özellikle ihracat bazlı üretim artışını sağlayacaktır. Elbette ki sanayimizin rekabetçiliğinin sürdürülebilirliği için istikrarlı bir iç pazar ile ekonomide yatırım ve satınalma kararlarının etkilenmeyeceği bir seyir büyük önem taşıyor.

Türkiye ihracatının yüzde 16,8'ini gerçekleştirerek 2016'da da ihracatta lokomotif konumunu sürdüren Otomotiv Sanayii, Ar-Ge teşvikleri ile global markalar için üretim üssü olma özelliğini kuvvetlendirerek devam ettiriyor. OECD verilerine göre toplam Ar-Ge harcamaları içerisinde otomotivin payına bakıldığında Türkiye'nin yüzde 14'lük paya sahip olduğu görülüyor. Bunların sonucu, 2010-2016 arası yüzde 97 oranında artan toplam Ar-Ge istihdamı ve yüzde 512 oranında artan patent başvuru sayısında görülmekte. Ar-Ge konusunda Türkiye'nin bir çekim merkezi olması bir fırsat ve Otomotiv Sanayii açısından bir gereklilik. Bu da doğal olarak ülkemizin teknolojik ilerlemesine katkı sağlayacaktır.

Adet bazında üretim sıralamasında 2016 yılında Avrupa Birliği ülkeleri arasında ticari araç üretiminde 1. sıradaki, toplam otomotiv üretiminde de 5. sıradaki yerini koruyan ülkemiz, dünya geneli otomotiv üretiminde ise 2016 yılında 1 basamak atlayarak 14. sıraya yükseldi.

2016 yılındaki üretim rakamlarına bakıldığında ticari araç grubunda üretimin bir önceki yıla göre yüzde 6 oranında daraldığı ve hafif ticari araç grubundaki daralmanın da yüzde 2 seviyesinde olduğu görülüyor. Diğer taraftan ağır ticari araç grubunda bu oran yüzde 44 seviyesinde. Pazar rakamlarına bakıldığında aynı dönemde ticari araçlarda yüzde 12 oranında daralma olduğu görülüyor. Hafif ticari araç grubunda bu oran yüzde 6, ağır ticari araç grubunda ise yüzde 44 seviyelerinde gerçekleşti.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015 Değişim (%)
Üretim (1000)	1.147	870	1.095	1.190	1.073	1.126	1.170	1.359	1.486	9
İhracat (1000)	910	630	754	791	730	828	885	992	1.141	15
Pazar (1000)	527	576	793	911	818	893	807	1.011	1.008	0
İhracat (Milyar \$)	24,7	16,8	17,4	20,4	19,3	21,5	22,8	21,6	24,2	12
İhracat (Milyar Euro)	13,5	10,1	12,8	14,5	14,8	16	16,8	19,1	21,9	13

Otomotiv sanayimiz tecrübe ve birikimini kullanarak uluslararası bir üretim merkezi olmayı başardı ve uluslararası anlamda rekabetçi konumu artık tartışılmaz hale geldi. Ancak otomotiv sanayiinin sürdürülebilir gelişimini garanti altına almak gerekiyor ve tüm paydaşlar olarak bu konuda üzerimize düşen görevleri yerine getirmeliyiz. Otomotivde yeni yatırım çekebilmek ve mevcut konumumuzu devam ettirmek için ülkemizin rekabetçiliğinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir hale gelmesi gerekiyor.